

Beretning fra Statsfrøkontrollen for det 57. Arbejdsaar

fra 1. Juli 1927 til 30. Juni 1928.

Ved K. Dorph-Petersen.

I. Almindelige Meddelelser om Virksomheden.

I det her omhandlede 57. Arbejdsaar er der undersøgt 24 963 journaliserede Prøver (se Side 6), hvilket er 391 Prøver flere end Aaret forud. Frøavlsarealet i 1927 er beregnet til i alt at være ca. 24 000 ha, hvilket er godt 600 ha mere end Aaret forud. Arealerne med Rodfrugtfrø var i 1927 omtrent 4 400 ha, hvilket i Forhold til Arealet Aaret forud var en Forøgelse af 1500 ha, der især faldt paa Frøarealerne af Kaalroe og Turnips. Trods den nævnte Udvidelse var Roefrøarealet i 1927 dog mindre end i 1925, da det var godt 5000 ha.

Arealet med Frø af Græsmarksbælgplanter var i 1927 2400 ha imod ca. 1900 ha i 1926, altsaa en Forøgelse paa 500 ha, hvoraf næsten 300 ha gælder Rødkløver og godt 100 ha Hvidkløver. Det samlede Areal med Græsfrø var 16 100 ha mod ca. 16 600 ha i 1926. Arealet med Alm. Rajgræs var 200 og Arealet med Ital. Rajgræs 800 ha mindre end i 1926. Derimod var Arealet med Hundegræs, Eng-Svingel og Ager-Hejre forøget lidt fra 1926 til 1927.

Under andre Markfrøarealer, der bl. a. omfatter Blandinger af Græsfrø og Frø af Bælgplanter, er i 1927 i Statistiken opført 826 ha mod 1742 i 1926.

For Avlen af Rød- og Hvidkløverfrø blev 1927 et meget daarligt Aar, baade hvad Udbyttet og Kvaliteten angaar; i mange Tilfælde maa Høsten af disse Frøarter betegnes som rent mislykket.

Ogsaa for de fleste andre Frøkulturer var Aaret daarligt. Hundegræsset gav gennemsnitlig næppe stort mere end Halydelen af normalt Udbytte, og Kvaliteten var let.

Rajgræsserne var noget mindre paavirkede af de daarlige Forhold, og for Eng-Svingel og Ager-Hejre var Udbyttet nogenlunde normalt.

Den daarlige Kvalitet, som især Hundegræs og Kløverfrø havde, gjorde Analysearbejdet besværligt, og det lille Udbytte af Kløverfrø bevirkede, at Forsyningen i langt ringere Grad end i de nærmest foregaaende Aar kunde dækkes med dansk Frø (se Side 26).

Det var en almindelig Opfattelse i Efteraaret 1927, at Kvaliteten af den ny Høst for saa godt som alle Frøarter var ringere end normalt. For hurtigt at skaffe nogen Oversigt herover henvendte Statsfrøkontrollen sig efter Opfordring af Dansk Frøhandlerforening til en større Kreds af Frøavlsfirmaer med Spørgsmaal om, hvilke Analyseresultater man havde for Partier af de forskellige Arter, samt hvor store de paagældende Partier var.

Svarene indløb i tilfredsstillende Mængde og viste, at der var Interesse for Sagen.

Efter Bearbejdning af de indløbne Svar udsendtes fra Statsfrøkontrollen den 17. December 1927 gennem Landbrugsbladene en Meddelelse af følgende Ordlyd:

Hvorledes er Beskaffenheden af det i 1927 avlede Frø?

Til Belysning af dette Spørgsmaal har Statsfrøkontrollen efter Forhandling med Dansk Frøhandlerforening indsamlet Oplysninger fra en Række Frøfirmaer om Renhed, Spireevne, Ukruds- og Vandindhold i rensede Partier af Frøvarer, modtaget direkte fra Avlere. Der er givet Oplysninger om meget betydelige Frømængder, for Runkelroefrøets Vedkommende dog vistnok kun om ca. Halvdelen af Aarets Avl, og da det formenes, at det er det bedste Frø, der færdigbehandles først, maa det tilraades at udvise Forsigtighed m. H. t. Spiringsgarantien for senere indkomne Partier af Runkelroefrø, før disse er undersøgt.

Efter den fugtige Sommer maatte det ventes, at Spireevnen for mange Arters Vedkommende skulde blive ringere end normalt. Gennemsnitstallene af det indsamlede Materiale, hvor for Renhedens Vedkommende alle Tal for Frø, der er opgivet som rensede Varer, og for Spirings Vedkommende saavel Tallene for rensede Varer som for Raavarer er medtaget, viser imidlertid, at saavel Græs- som Røefrøarterne, baade hvad Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold angaar, svarer meget nær til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for det foregaaende Tiaar.

Raavarerne af Hundegræsfrøet var dog af en saa let Beskaffenhed, at det viste sig, at det vilde medføre for store Svind, hvis det skulde renses op til en Renhed af 90 pCt., som der i normale Aar i Reglen garanteres for Hundegræs. Medlemmer af Dansk Frøhandlerforening er derfor blevet enige om ikke i Aar paa Prislisterne at udbyde Hundegræs med 90 pCt. Renhed for ikke ved en kostbar Rensning at fordyre Frøet unødigt for Forbrugerne. Gennemsnitstallet for de rensede Varer af Hundegræs af Avl 1927 ligger ca. 3 pCt. lavere end Statsfrøkontrollens Tiaarsgennemsnit (88.9 pCt.).

Hvad Vandindholdet angaar, havde en Hovedpart af Frøet ved Hjemkørslen i Aar et Vandindhold, der var flere Procent højere end sædvanligt, hvilket har forvoldt saavel Avlerne som Frøhandlerne store Bryderier. Det beregnede Talmateriale viser imidlertid, at det meste af Roefrøet er tørret ned til et Vandindhold, der svarer til eller er lavere end de i Statsfrøkontrollens Erstatningsregler for »sækketørt« Vare anførte Tal. Af Græsfrøet er aabenbart kun den senest modne Art, Ager-Hejre, i Almindelighed tørret, medens det for de andre Græsfrøarters Vedkommende vistnok er undtagelsesvis, at Tørring har fundet Sted, da Firmaerne i Reglen ikke er indstillet paa at tørre saa store Frømængder. Det Vandindhold, hvormed Rajgræs, Hundegræs, Eng-Svingel og Rapgræs er indlagt paa Lagrene, er gennemgaaende 2—4 pCt. højere end det Tal (12 pCt.), der i Erstatningsreglerne er angivet som »sækketørt« for Græsfrø. Nu er det meget muligt, at dette Tal er sat noget lavere end nødvendigt, men hvor Vandindholdet i Græsfrø er over ca. 15 pCt., maa det i alle Tilfælde tilraades at benytte enhver given Lejlighed til at faa saadant Frø tørret ved en kraftig Udluftning af Lagrene i Frost- og Solskinsperioder, ved Kastning, Blæsning og eventuel Tørring af Frøet for at faa Vandindholdet bragt ned under 14 pCt., inden Temperaturen henimod Foraaret stiger over ca. 10 Grader.

Naar Firmaerne paa deres Prislister for det danskavlede Græsfrø i flere Tilfælde har garanteret lavere Tal for Spireevne end Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for det foregaaende Tiaar, er Aarsagen dertil sikkert Ængstelse for, at Spireevnen skal gaa tilbage, inden Frøet bliver leveret, en Ængstelse som vel nok er rimelig for det Frø, der er oplagt særlig vaadt paa Lagrene. Denne Ængstelse maa dog særlig næres for det Frø, der bliver liggende paa Lager Foraaret over, naar Temperaturen stiger stærkere, idet Aandingen tiltager meget stærkere end Temperaturen, og desto stærkere, jo fugtigere Frøet er; med den forøgede Aanding aftager Spireevnen. Med saadant Frø, der skal lagres længere Tid, maa det derfor absolut tilraades at bringe Vandindholdet ned til højest 14 pCt. og helst til ca. 12 pCt.

For det danskavlede Kløverfrø er der kun indgaaet Oplysninger om meget smaa Partier, men Spireevnen af dette — særlig af Hvidkløver — vil paa Grund af de meget uheldige Vejrforhold baade under Bestøvningen i Sommer og under Modningen og Vejringen sik-

kert blive væsentlig lavere end normalt, ligesom Udbyttet gennemgaaende er ringe, hvilket er meget beklageligt, idet f. Eks. Frø af de danske Hvidkløverstammer er ganske uerstatteligt, særlig til vedvarende Græsmarker.

Med Hensyn til det indførte Frø foreligger der endnu ikke ret mange Tal, men disse tyder paa, at saavel tidlig Rødkløver som Lucerne, Humle-Sneglebælg og Alm. Kællingetand fra de Avlssteder, der er bedst for vore Forhold, er af en Beskaffenhed, der svarer til Gennemsnitstallene og i flere Tilfælde er bedre.

Hvad Sædekornet angaar, har Byg gennemgaaende en særdeles god Spireevne. Af Havre har Statsfrøkontrollen endnu kun modtaget forholdsvis faa Prøver, hvoraf en Del spirede normalt, nogle lavere, hvilket i flere Tilfælde sikkert skyldes, at Havren ikke er helt spiremoden.

Som det fremgaar heraf, havde Frygten for, at Frøets Kvalitet skulde være meget daarlig, været i nogen Grad overdreven. Med Hensyn til Kvaliteten af, hvad der i Foraaret 1928 leveredes til Landmændene, henvises til Gennemsnitstallene Side 13 og til Afsnittet om den selvvirkende Kontrol.

Frøkontrollen har sendt Materiale til enkelte Planteavlsludstillinger, bl. a. til Foreningen af jyske Landboforeningers Ungskue i Skanderborg.

Korrespondancen følger, hvad Udsendelsen af Analyse-resultater angaar, Antallet af indkomne Prøver. Desuden er der udsendt en Række Meddelelser og Tryksager, særlig vedrørende den selvvirkende Kontrol, samt Regninger og mange særligt udarbejdede Besvarelser og Meddelelser.

En større Del af disse Forsendelser (ca. 1000) er Korrespondance, som Frøkontrollens Direktør som Præsident for Den internationale Frøkontrollassociation har ført, dels med de forskellige Landes Regeringer og dels med Ledere af Frøkontrolanstalter Verden over, der er Medlemmer af Associationen, eller som har ønsket at tiltræde denne.

Igennem Det internationale Landbrugsinstitut i Rom er der i Aarene 1925 og 1926 udsendt to Hæfter af »Comptes rendus de l'Association Internationale d'Essais de Semences«, der indeholder originale Artikler angaaende Frøspørgsmaal, Referater af Artikler vedrørende Frøkontrol samt Meddelelser om Associationens Arbejde. Imidlertid var Associationens ledende Komité i Efteraaret 1927 enig om, at Tiden nu var inde til, at Associationen udgav et selvstændigt Tidsskrift.

Beretningens Affatter har fra 1. Januar 1928 indtil videre paa-
taget sig Redaktionen af Tidsskriftet, der trykkes og udgives
her i København. I Tiden 1. Januar til 1. Juli 1928 er der
udsendt et Enkelt-Hæfte (Nr. 3) og et Dobbelt-Hæfte (Nr. 4—5).
I Nr. 4—5 af Tidsskriftet, der udgives paa de tre Hovedsprog,
findes foruden et fyldigt Referat af den i forrige Aarsberetning
omtalte Publikation vedrørende Undersøgelser over, hvorledes
Ukrudsfø bevarer Spireevnen i Møddingen, en Artikel af *Chr.
Stahl* om den Nøjagtighed, hvormed Indholdet af Ukrudsfø
bestemmes i Frøprøverne, og en af Beretningens Affatter om,
hvorledes de vigtigere Kulturfrøarter bevarer Spireevnen paa
almindelige Frølagre, samt en om, hvor længe Frø af Følfo
(*Tussilago farfara*), opbevaret under forskellige Temperatur-
forhold, bevarer Spireevnen.

Af Tidsskriftet vil der normalt blive udsendt 4 Hæfter om
Aaret à mindst 48 Sider; de ovenfor omtalte Numre har dog
været væsentlig større.

Den 5. internationale Frøkontrolkongres, paa hvil-
ken Beretningens Affatter var Danmarks Delegerede, afholdtes
i Rom fra 16.—19. Maj 1928.

Foruden Beretningerne om Arbejdet i de forløbne Aar fore-
laa der paa Kongressen en Række Foredrag og Meddelelser
vedrørende Frøkontrolarbejdet; særlig Drøftelse underkastedes
et Forslag til internationale Analyseregler. I øvrigt skal man
angaaende Kongressen henvise til en Beretning i »Ugeskrift for
Landmænd«, Nr. 34—35, 1928, samt til ovennævnte Tidsskrifts
Hæfte 6. Efter Indbydelse af den hollandske Regering ved-
toges det at afholde den næste Kongres i Wageningen i Hol-
land i 1931. Beretningens Affatter genvalgtes som Associationens
Præsident og Dr. W. J. Franck, Wageningen, som dens Vice-
præsident.

I Fremmedbogen har Gæster fra følgende Lande indtegnet
sig: Norge 1, Sverige 19, England 24, Tyskland 2, Frankrig 1,
Polen 14, Letland 9, Rusland 5, Ungarn 1, Japan 5, Kina 2,
Indien 1, Tasmanien 1, Danmark 148.

II. Antallet af undersøgte Prøver og disses Fordeling.

I Aaret fra 1. Juli 1927 til 30. Juni 1928 har Statsfrøkontrollen, som foran nævnt, i alt undersøgt 24 963 journaliserede Prøver.

Af disse er:

Indsendt af Frøhandlere	15534	Prøver	
— - Frøavlere	} og disses Organisationer {	2360	—
— - andre Jordbrugere		5718	—
Undersøgelser, udførte for Frøkontrollens Regning	1351		—

Frøhandlerne har indsendt 640 Prøver flere end Aaret forud, Frøavlere og andre Jordbrugere 180 færre. Antallet af Frøkontrollens egne Undersøgelser er 69 mindre end i 1926—27.

De fra Frøhandlere indsendte Prøver var fordelte paa følgende Maade:

	Indsendte fra Byer og Pladser	Ind- sendere	Antal Prøver
København	1	63	4246
Øvrige Sjælland og Bornholm ..	36	75	1906
Lolland-Falster	8	22	2303
Fyn	24	58	2303
Nørrejylland	58	102	3602
Sønderjylland	18	27	643
Norge	1	3	13
Sverige	15	20	136
Finland	3	7	32
Storbritannien	7	11	39
Holland	3	3	12
Tyskland	11	29	165
Danzig	1	4	17
Letland	3	10	71
Czekoslovakiet	1	2	2
Polen	2	3	16
Ungarn	1	1	1
Schweiz	1	1	2
Frankrig	6	8	15
Italien	1	2	10
I alt...	201	451	15534

De 8078 fra Frøavlere og andre Jordbrugere og disses Organisationer indsendte Prøver — af hvilke 3524 var af indkøbt Frø til Efterundersøgelse — fordeler sig geografisk paa følgende Maade:

	Indsendere	Antal Prøver
Sjælland og Bornholm	2213	3342
Lolland-Falster.....	179	226
Fyn.....	676	798
Nørrejylland.....	2510	3117
Sønderjylland.....	477	563
Island.....	1	1
Norge.....	1	2
Sverige	4	25
Tyskland	2	4
I alt...	6063	8078

En større Del af disse Prøver (2003) er indsendt af Danske Landboforeningers Frøforsyning, idet der undersøges Prøver af alle de større Frøleveringer fra Avlerne, som faar Afregning efter det ved Analysen fundne Indhold af rent spiredygtigt Frø. (Hver Avler er regnet for en Indsender).

Denne rationelle Afregningsmaade benyttes nu ogsaa af mange andre Frøfirmaer. Dette gælder saaledes 21 Firmaer, der benytter de af De samvirkende danske Frøavlerforeninger anerkendte Frøavlskontrakter. Ogsaa de af nævnte Frøavlerforening anerkendte Slutsedler til Brug ved Handel om Raa-varer af Græsfrø indeholder Bestemmelse om, at Statsfrøkontrollens Analyse skal benyttes som Grundlag for Afregningen.

Der er i det forløbne Aar undersøgt 1351 Prøver for Statsfrøkontrollens egen Regning. De fleste af disse Undersøgelser staar i Forbindelse med forskellige Forsøg med Frø, andre er udførte for fremmede Frøkontrollanstalter som Led i Den internationale Frøkontrollassociations Arbejde.

Som nogle af de Forsøg, der har givet Anledning til et større Antal af disse Undersøgelser, skal nævnes: ca. 500 Spiringsundersøgelser til Belysning af Opbevaringsforholdenes Indflydelse paa Spireevnen, 200 Spiringsundersøgelser vedrørende haarde Korn, 75 Spiringsundersøgelser af nogle Prøver Havefrø, som er blevet undersøgte med Mellemrum gennem nogle Aar, ca. 60 Gentagelser af Spiringsundersøgelser, hvor man har fundet Anledning dertil, 45 Undersøgelser af Frø af Høsten 1927 til Orientering med Hensyn til Frøhøstens Kvalitet, 68 Vandindholdsbestemmelser i Græsfrø og 100 mikroskopiske Undersøgelser af Rajgræs til Udredning af Forskellen mellem Ital. og Alm. Rajgræs.

Endelig er en Række for Statsfrøkontrollens Regning foretagne Undersøgelser udførte som Supplement til allerede foretagne Undersøgelser og fremtræder derfor slet ikke i Antallet af udførte Analyser. Dette gælder saavel en Række Undersøgelser i Laboratoriet som i Kontrolmarken.

Af de 23 612 indsendte Prøver har Frøkontrollen modtaget:

i Juli	Maaned	179	Prøver	i Januar	Maaned	2629	Prøver
» August	»	1070	»	» Februar	»	3211	»
» September	»	2203	»	» Marts	»	3709	»
» Oktober	»	2612	»	» April	»	1934	»
» November	»	2918	»	» Maj	»	628	»
» December	»	2263	»	» Juni	»	256	»

Samtlige 24 963 Prøver fordeler sig som følger:

A. Landbrugsplanter.

a. Kornarter.

468	Prøver	Havre, <i>Avena sativa</i> .
1730	»	2-rd. Byg, <i>Hordeum distichum</i> .
74	»	6-rd. Byg, <i>Hordeum vulgare</i> .
59	»	Rug, <i>Secale cereale</i> .
178	»	Hvede, <i>Triticum vulgare</i> .
6	»	Majs, <i>Zea Mays</i> .
1	»	Ris, <i>Oryza sativa</i> .

2516 Prøver.

b. Andre Græsser.

522	Prøver	Timothe, <i>Phleum pratense</i> .
1349	»	Alm. Rajgræs, <i>Lolium perenne</i> .
1089	»	Ital. Rajgræs, <i>Lolium multiflorum</i> .
53	»	Rajgræs, <i>Lolium sp.</i>
1002	»	Eng-Svingel, <i>Festuca pratensis</i> .
52	»	Stivbladet Svingel, <i>Festuca duriuscula</i> .
7	»	Rød Svingel, <i>Festuca rubra</i> .
549	»	Ager-Hejre, <i>Bromus arvensis</i> .
211	»	Draophavre, <i>Avena elatior</i> .
3770	»	Hundegræs, <i>Dactylis glomerata</i> .
143	»	Eng-Rævehale, <i>Alopecurus pratensis</i> .
69	»	Fioringræs, <i>Agrostis alba</i> .
568	»	Alm. Rapgræs, <i>Poa trivialis</i> .
185	»	Eng-Rapgræs, <i>Poa pratensis</i> .
4	»	Lund-Rapgræs, <i>Poa nemoralis</i> .
1	»	Stortoppet Rapgræs, <i>Poa palustris</i> .
54	»	Fløjlsgræs, <i>Holcus lanatus</i> .
50	»	Kamgræs, <i>Cynosurus cristatus</i> .

9678 Prøver.

c. *Ærteblomstrede.*

2304	Prøver	Rødkløver, <i>Trifolium pratense.</i>
784	»	Hvidkløver, <i>Trifolium repens.</i>
393	»	Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum.</i>
13	»	Blodkløver, <i>Trifolium incarnatum.</i>
17	»	Stenkløver, <i>Melilotus sp.</i>
463	»	Humle-Sneglebælg, <i>Medicago lupulina.</i>
341	»	Lucerne, <i>Medicago sativa.</i>
144	»	Gul Rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria.</i>
272	»	Alm. Kællingetand, <i>Lotus corniculatus.</i>
22	»	Serradela, <i>Ornithopus sativus.</i>
240	»	Ært, <i>Pisum sp.</i>
5	»	Hestebønne, <i>Vicia faba.</i>
72	»	Fodervikke, <i>Vicia sativa.</i>
5	»	Uldhaaret Vikke, <i>Vicia villosa.</i>
16	»	Gul Lupin, <i>Lupinus luteus.</i>
5	»	Blaa Lupin, <i>Lupinus angustifolius.</i>
103	»	Lupin, <i>Lupinus sp.</i>

5199 Prøver.

d. *Andre Plantearter.*

2553	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris.</i>
350	»	Sukkerroe, <i>Beta vulgaris saccharifera.</i>
545	»	Gulerod, <i>Daucus carota.</i>
991	»	Turnips, <i>Brassica campestris var. rapifera.</i>
1386	»	Kaalroe, <i>Brassica napus var. napobrassica.</i>
1	»	Alm. Boghvede, <i>Fagopyrum sagittatum.</i>
4	»	Sølvboghvede, <i>Fagopyrum sagittatum argenteum.</i>
14	»	Spergel, <i>Spergula sp.</i>
43	»	Gul Sennep, <i>Sinapis alba.</i>
17	»	Cikorie, <i>Cichorium intybus.</i>
15	»	Solsikke, <i>Helianthus annuus.</i>
38	»	Hør, <i>Linum usitatissimum.</i>
1	»	Hamp, <i>Cannabis sativa.</i>
2	»	Tobak, <i>Nicotiana tabacum.</i>

5960 Prøver.

e. *Blandfrø.*

194 Prøver.

B. Havebrugsplanter.

1155 Prøver. (Se Side 55 nærmere om Fordelingen af Hovedparten af disse Prøver inden for forskellige Arter).

C. Skovbrugsplanter.

191 Prøver.

D. Vildtvoksende Planter.

70 Prøver.

Af de i Aarets Løb udførte Analyser af 24 963 Prøver var:
13 378 fuldstændige Analyser; heraf var 5464 Vejledningsanalyser til halv Takst og 3876 Efteranalyser, hvoraf der med 3444 kun foretoges vejledende Undersøgelse.

2673 Renhedsbestemmelser, hvoraf 2078 var Vejledningsanalyser til halv Takst.

6626 Spiringsbestemmelser, hvoraf 4680 var Vejledningsanalyser og 90 Efteranalyser; med 83 af disse foretoges kun vejledende Undersøgelse.

Endvidere er der dels i Forbindelse med ovenstaaende Analyser, dels enkeltvis udført en Række andre Undersøgelser, som det vil fremgaa af nedenstaaende Oversigt.

I alt er der udført følgende Antal Enkeltundersøgelser (hver Garantianalyse for Renhed, Spireevne og Kornvægt medfører 2 Enkeltundersøgelser og er derfor i denne Oversigt regnet for 2):

21050	Renhedsbestemmelser
26557	Spiringsbestemmelser
3480	Kornvægtsbestemmelser
1046	Vandindholdsbestemmelser
256	Silkebestemmelser
6204	Bestemmelser af Indhold af fremmed Frø eller Ukrud
153	Avlsstedsbestemmelser
69	Bestemmelser af Antal Spirer pr. 100 Hoveder
1877	Sortsbestemmelser
2188	Udsaaninger i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker
1063	mikroskopiske Undersøgelser
67	andre Undersøgelser

I alt 64010 Enkeltundersøgelser.

Der er i Aar foretaget 402 flere Enkeltundersøgelser end i 1926—27.

III. Gennemsnitstallene for de i 1918—1928 og 1927—1928 undersøgte Frøprøver.

Disse Tal findes for de vigtigste Landbrugsplanters Frø, af hvilke der i disse Aar er blevet undersøgt Prøver, i Tabellerne 1 og 2.

Ligesom i de nærmest foregaaende Aar er der udregnet og anført særlige Gennemsnitstal for Rødkløver af Hersnap-

Stammen, for polsk Rødkløver og for Hvidkløver af Morsø- og Strynø-Stammerne; for Timothe er Gennemsnitstal udregnet for dansk, svensk og amerikansk Frø hver for sig, og endelig er for Lucerne beregnet og anført særlige Gennemsnitstal for europæisk — væsentlig ungarsk — Frø, samt for amerikansk og kanadisk Frø, der i alle Tilfælde er solgt som Grimm-Lucerne. Endvidere har man beregnet særlige Gennemsnitstal for Frø af Alsikekløver fra forskellige Avlssteder, men da der kun er relativt faa Prøver fra hvert Avlssted, tør man ikke tillægge disse Tal fra et enkelt Aar nogen Betydning som »Normaltal«. De er derfor ikke opførte i Tabel 2, men findes Side 17 i Forbindelse med de Beregninger, hvortil de er benyttede.

Da der kun er udført forholdsvis faa Efterundersøgelser af Sukkerroefrø og Sædekorn, har man, for at fremskaffe et sikrere Gennemsnitstal for Spireevne af disse Arter, medtaget Spiringsresultaterne af Hovedparten af de Prøver, der kun er undersøgte for Spireevne.

De i Tabellerne 1 og 2 anførte Tal for »Vægt af 1000 Korn i Gram« er for Frø af Runkelroer beregnede paa Grundlag af samtlige Efteranalyser og for Sukkerroefrø af alle Prøver, for hvilke der er foretaget Spiringsundersøgelse, idet der, naar Spireevnen for disse Frøarter skal undersøges, altid tillige foretages Kornvægtsbestemmelse. For alle andre Frøarter bestemmes Kornvægten kun, naar det forlanges, hvorfor man ved Udregningen af Kornvægtstallene har benyttet alle foreliggende Resultater, dog med Udskydelse af enkelte stærkt afvigende.

For de Arter af Græs- og Kløverfrø, der avles her i Landet, er de i Tabellerne anførte Tal Gennemsnit af et meget stort Antal Kornvægtsbestemmelser, især af Danske Landboforeningers Frøforsynings Avl. For Arter, der importeres, samt for Kaalroe-, Turnips- og Gulerodsfrø er Gennemsnitstallet fremgaaet af et forholdsvis mindre Antal Undersøgelser. For Rødkløver hviler Gennemsnitstallet for Kornvægt af de nævnte Grunde fortrinsvis paa Undersøgelser af sildig Rødkløver af dansk Avl.

»Spirehastigheden« udtrykkes ved det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid. Hvor der i Rubrikken for Spireevne er anført to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

Tabel 1. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal
for 1918—1928.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser		
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudsfrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø
			pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	
Rødkløver	3736	} 1.71	96.5	2.1	0.8	0.53	73.2	82.6+ 8.2	79.7
do. Hersnap.....	547 ²⁾		96.3	2.8	0.4	0.49	71.1	79.4+ 7.3	76.5
Hvidkløver	1210	} 0.729	95.3	1.9	1.9	0.85	67.1	79.3+ 12.9	75.6
do. Morsø og Strynø	593 ²⁾		95.2	2.9	1.1	0.82	58.4	69.3+ 18.9	66.0
Alsikekløver	1342	0.697	95.9	1.2	2.5	0.41	79.0	84.5+ 8.3	81.0
Humle-Sneglebælg	1220	1.65	98.1	1.4	0.2	0.29	68.5	78.3+ 7.2	76.8
Lucerne	1463	2.00	97.1	1.9	0.6	0.42	67.6	79.8+ 10.3	77.5
Gul Rundbælg	744	2.59	92.2	4.2	2.7	0.88	65.1	76.2+ 9.4	70.3
Alm. Kællingetand	1071	1.14	97.8	1.2	0.3	0.69	60.5	79.2+ 8.9	77.5
Timothe	1462	0.391	97.6	1.2	0.9	0.30	90.6	93.0	90.8
Alm. Rajgræs	1657	2.14	95.4	2.8	1.7	0.11	93.2	95.2	90.8
Ital. Rajgræs	1349	2.16	97.8	1.8	0.3	0.07	92.9	95.1	93.0
Eng-Svingel	1221	2.03	92.8	4.3	2.5	0.35	86.1	92.8	86.1
Stivbladet Svingel	291	0.840	81.2	17.1	1.2	0.53	69.6	76.8	62.4
Ager-Hejre	1227	2.09	96.8	2.6	0.4	0.22	87.9	90.2	87.3
Draphavre	944	3.23	89.6	8.9	1.4	0.10	84.0	86.8	77.8
Hundegræs	1907	1.07	88.8	9.8	1.3	0.14	85.3	93.6	83.1
Eng-Rævehale	423	0.861	62.0	35.4	1.5	1.07	60.5	68.8	42.7
Fioringræs	267	0.088	92.2	5.7	0.8	1.29	85.9	91.4	84.3
Alm. Rapgræs	440	0.178	90.5	8.4	0.8	0.30	78.8	85.0	76.9
Eng-Rapgræs	441	0.225	81.7	17.4	0.3	0.56	59.5	80.8	66.0
Fløjlsgræs	310	0.344	84.7	6.9	7.1	1.35	77.4	82.3	69.7
Kamgræs	164	0.576	98.3	0.5	0.8	0.45	62.0	77.8	76.5
Runkelroe	4704	17.6	97.7	—	2.3	—	73.2	76.3	74.5
Sukkerroe	2758	17.9	97.8	—	2.2	—	74.7	79.4	77.7
Gulerod	1486	1.07	93.0	6.5	0.1	0.40	55.7	67.4	62.7
Turnips	2527	2.14	97.6	—	2.4	—	84.2	95.0	92.7
Kaalroe	2860	2.95	98.2	—	1.8	—	82.8	92.6	90.9
Havre	4831 ³⁾	36.1	98.9	—	1.1	—	88.5	95.3	94.3
2rd. Byg	5481 ³⁾	43.5	99.3	—	0.7	—	94.5	97.0	96.3
6rd. Byg	627 ³⁾	36.2	99.0	—	1.0	—	95.3	97.4	96.4
Rug	548 ³⁾	29.4	96.8	—	3.2	—	93.4	95.9	92.8
Hvede	1117 ³⁾	40.1	99.3	—	0.7	—	87.9	97.0	96.3

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

²⁾ Kun for 1920—1928.

³⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 2. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal
for 1927—1928.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser		
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudsfrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø
			pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	
Rødkløver (<i>Trifolium pratense</i>) polsk Avl	228	1.61	97.2	2.1	0.1	0.55	78.5	85.2 + 8.7	82.8
do. anden udenlandsk Avl	157		95.7	2.3	1.5	0.47	67.9	81.1 + 8.9	77.6
do. Hersnap	75		95.2	3.6	0.7	0.52	62.0	74.6 + 8.5	71.0
Hvidkløver (<i>Trifolium repens</i>)	95	0.677	96.7	1.1	1.8	0.48	73.5	84.1 + 11.2	81.3
do. Morsø og Strynø	80		93.7	2.9	2.4	1.02	55.2	66.3 + 16.6	62.1
Alsikekløver (<i>Trifolium hybridum</i>) ...	153	0.668	94.9	1.3	3.5	0.34	73.2	80.3 + 11.0	76.2
Hl.-Sneglebælg (<i>Medicago lupulina</i>) ..	125	1.44	98.9	0.9	—	0.19	62.8	77.0 + 8.8	76.2
Lucerne (<i>Medicago sativa</i>), europæisk.	111	2.03	97.8	1.6	0.3	0.27	65.9	79.1 + 13.4	77.4
do. nordamerikansk, (Grimm St.).	49		99.1	0.7	0.1	0.13	69.8	85.0 + 10.8	84.2
Gul Rundbælg (<i>Anthyllis vulneraria</i>) ..	72	—	93.3	4.9	1.2	0.65	72.9	85.4 + 7.6	79.7
Alm. Kællingetand (<i>Lotus corniculatus</i>)	103	—	98.4	0.9	0.3	0.38	58.7	79.5 + 8.9	78.2
Timothe (<i>Phleum pratense</i>) dansk Avl	58	0.396	97.7	0.8	1.0	0.46	91.5	92.9	90.8
do. svensk Avl	23		95.8	0.7	2.9	0.56	82.8	87.3	83.6
do. amerikansk og kanadisk Avl.	76		98.9	0.6	0.4	0.12	94.2	95.5	94.4
Alm. Rajgræs (<i>Lolium perenne</i>)	186	2.19	95.7	3.5	0.7	0.07	90.8	93.3	89.3
Ital. Rajgr. (<i>Lolium multiflorum</i>)	146	2.30	98.1	1.8	0.1	0.04	92.5	94.9	93.1
Eng-Svingel (<i>Festuca pratensis</i>)	123	2.01	95.2	3.7	0.8	0.26	90.5	94.2	89.7
Stivbl. Svingel (<i>Festuca duriuscula</i>) ..	21	0.822	87.6	11.3	0.7	0.43	74.9	79.9	70.0
Ager-Hejre (<i>Bromus arvensis</i>)	114	2.21	97.1	2.5	0.3	0.13	89.7	91.4	88.7
Draophavre (<i>Avena elatior</i>)	97	—	91.9	7.8	0.2	0.11	85.9	88.0	80.9
Hundegræs (<i>Dactylis glomerata</i>)	187	0.836	86.5	12.6	0.8	0.12	82.3	89.7	77.6
Eng-Rævehale (<i>Alopecurus pratensis</i>) ..	36	0.757	59.9	37.5	1.5	1.07	62.3	68.8	41.2
Fioringræs (<i>Agrostis alba</i>)	26	—	91.5	5.8	1.6	1.15	89.3	93.8	85.8
Alm. Rapgræs (<i>Poa trivialis</i>)	57	0.196	91.5	7.9	0.3	0.27	90.8	92.3	84.5
Eng-Rapgræs (<i>Poa pratensis</i>)	60	0.257	85.8	13.8	0.1	0.27	65.7	79.6	68.3
Fløjlsgræs (<i>Holcus lanatus</i>)	29	—	93.1	0.9	5.0	0.96	83.9	86.9	80.9
Kamgræs (<i>Cynosurus cristatus</i>)	19	—	99.1	0.1	0.7	0.15	80.2	90.8	90.0
Runkelroe (<i>Beta vulgaris</i>), dansk Avl.	485	16.1	97.4	—	2.6	—	77.0	78.9	76.8
Sukkerroe (<i>Beta vulgaris saccharifera</i>)	293	15.7	98.4	—	1.6	—	81.9	85.2	83.8
Gulerod (<i>Daucus carota</i>)	118	—	94.4	5.2	0.1	0.27	58.2	66.5	62.8
Turnips (<i>Brassica camp. var. rapifera</i>)	228	1.94	98.3	—	1.7	—	88.6	95.3	93.7
Kaalroe (<i>Brassica napus var. napobras.</i>)	355	2.99	98.4	—	1.6	—	83.2	92.0	90.5
Havre (<i>Avena sativa</i>)	407 ²⁾	32.2	99.4	—	0.6	—	87.4	95.1	94.5
2rd. Byg (<i>Hordeum distichum</i>)	676 ²⁾	41.2	99.4	—	0.6	—	96.5	98.3	97.7
6rd. Byg (<i>Hordeum vulgare</i>)	27 ²⁾	—	99.3	—	0.7	—	97.0	97.7	97.0
Rug (<i>Secale cereale</i>)	31 ²⁾	—	93.3	—	6.7	—	94.8	95.9	89.5
Hvede (<i>Triticum vulgare</i>)	93 ²⁾	32.2	99.1	—	0.9	—	93.8	97.5	96.6

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

²⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Ved »normal Spireevne«, »normal spirende« og tilsvarende Udtryk forstaaer Statsfrøkontrollen Gennemsnitstallene i det sidst forløbne Tiaar for paagældende Frøart, Sort eller Avls-omraade, saafremt fornødent paalidelige Gennemsnitstal efter Statsfrøkontrollens Skøn foreligger. Ved normal Spireevne for et bestemt Aar forstaaes Gennemsnitstallene for det paagældende Beretningsaar.

Gennemsnitstallene kan efter den Maade, hvorpaa de er beregnede, benyttes som Norm for, hvad der kan fordres af almindelig gode Frøvarer af de forskellige Arter.

Sammenlignes Gennemsnitstallene for 1927—28 (Tabel 2) med Tallene for 1918—28 (Tabel 1), faar man at vide, hvorledes Frøvarerne i det forløbne Aar staar i Forhold til Frøvarer, undersøgte i de 10 sidst forløbne Aar. I de fleste Tilfælde er Forskellene smaa, men enkelte Afvigelser herfra maa dog bemærkes.

Den danske Frøavl havde i 1927 et daarligt Aar, hvilket spores stærkt paa Kvaliteten af Hersnap Rødkløver og Morsø Hvidkløver. Spireevnen for disse Arter ligger i 1927—28 4—5 pCt. lavere end Gennemsnitstallet for Aarene 1920—28. Renheden er henholdsvis 1.1 og 1.5 pCt. lavere og Ukrudsindholdet kendeligt højere end i Perioden 1920—28.

Ogsaa paa vor vigtigste Frøafgrøde — Hundegræsset — ses Virkningen af det daarlige Aar. Spireevnen er for denne Art i 1927—28 3.9 pCt. lavere end i Tiaaret 1918—28, og Renheden 2.3 pCt. lavere.

Det danske Runkelroefrø har derimod i 1927—28 haft en højere Spireevne end i Tiaaret 1918—28.

For Rug er Renheden paafaldende lav i 1927—28 i Forhold til Tiaarstallet. Uheldige Vejrforhold i Høsten 1927 gav Anledning til, at Rugen spirede i Hobene, og da spirede Korn regnes til Affald, har man heri Forklaringen paa den lave Renhed.

IV. Efterundersøgelser af Prøver af Leveringer, der er under den selvvirkende Kontrol.

Der er i 1927—28 i alt modtaget 3966 Prøver til Efteranalyse. De allerfleste af disse Prøver, nemlig 3738, stammer fra 27 Forretninger og Frøomsætningsorganisationer, hvis De-

tailsalg af Kløver-, Græs- og Roefrø ifølge skriftlig Overenskomst med Statsfrøkontrollen kontrolleres ved den »selvvirkende Kontrol«. Dennes Arbejdsmaade er i Korthed følgende:

De kontrollerede Firmaer er forpligtede til at yde Garanti med Hensyn til Renhed og Spireevne (for Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø tillige med Hensyn til Ukrudsindhold) for alt Kløver-, Græs- og Roefrø, de inden 7. April sælger til Landmænd og disses Organisationer, Brugsforeninger eller Købmænd (Detailhandlere).

Statsfrøkontrollen fremskaffer og undersøger 2—6 Prøver af hvert Parti. Svarer de fundne Resultater ikke til de opgivne Garantier, skal Sælgeren yde Erstatning, ikke blot til de Købere, af hvis Leveringer der foreligger Prøver, men til alle Købere af det paagældende Parti.

Ved Sæsonens Afslutning udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret Firma en Oversigt over Resultaterne af samtlige Prøver fra vedkommende Firma. Disse Oversigter sendes af Statsfrøkontrollen til alle, fra hvem der foreligger Prøver, og Sælgeren skal sende dem til alle andre Kunder.

Under visse Betingelser kan Oversigten indskrænkes til at omfatte Resultaterne af de Efteranalyser, der medfører Erstatning. Statsfrøkontrollen sender i saa Fald Duplikat af Analysebeviserne til hver især af de Købere, af hvis Levering der er undersøgt Prøve.

(En mere udførlig Forklaring angaaende den selvvirkende Kontrols Udøvelse findes i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1922—23, Tidsskrift for Planteavl, 30. Bind, Side 312 og følgende).

De i Tabel 3 anførte 27 Frøleverandører har i det omhandlede Arbejdsaar underkastet sig denne Form for Kontrol af deres Frøleveringer og har paa Tro og Love underskrevet Erklæring om, at der har været givet Statsfrøkontrollen Lejlighed til at gøre sig bekendt med Adresserne paa samtlige indenlandske Kunder af forannævnte Kategorier, der i det her omhandlede Aar har modtaget Græs-, Kløver- og Rodfrugtfrø.

For hvert Firma er det i Tabel 3 anført, hvor mange Prøver der er undersøgte, og hvorvidt disse har svaret til de stillede Garantier. Firmaerne er — som det ses af Tabellens 1. Rubrik — ordnede efter Antallet af undersøgte Prøver. Da Prøvernes Antal mere maa rette sig efter det Antal Partier, Firmaet udbyder,

end efter Størrelsen af det samlede Salg, kan Prøveantallet ikke tages som Maal for Størrelsen af Firmaernes Omsætning.

Tabellen omfatter alle Prøver af Kløver-, Græs- og Roefrø; derimod er Prøver af Blandfrø og Grønfoderplanter ikke medtagne i denne.

I Tabellen er for hvert enkelt Firma og for hvert enkelt Forhold, for hvilket der er garanteret, anført, hvor mange Prøver der er saa meget ringere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt. For lettere at kunne drage Sammenligning er dette foruden ved »Antal Prøver« tillige anført i pCt. af de enkelte Firmaers samlede Antal Prøver.

I næstnederste Linie vil man finde de tilsvarende Tal for alle Firmaer under eet, og til Sammenligning hermed er i Tabellens nederste Linie anført de tilsvarende Tal for 1926—27.

Tallene i Rubrik 8 angiver, hvor mange kg der paa Grund af Mangler ved Renhed og Spireevne er Erstatningspligt for pr. 100 kg leveret Frø.

I Rubrik 9 er paa tilsvarende Maade anført, hvor mange pCt. af det leverede Frø af Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø, der medfører Erstatningspligt paa Grund af Ukrudsindholdet.

I alt er der af de Frøarter, Tabellen omfatter, kontrolleret 7 062 632 kg, hvoraf 29 629 kg medfører Erstatningspligt for Mangler ved Renhed eller Spireevne. Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø, der kontrolleres med Hensyn til Ukrudsindhold, udgør i alt 5 261 433 kg, hvoraf 2 687.5 kg medfører Erstatningspligt for Ukrudsindhold.

Af disse Tal fremgaar det imidlertid ikke, hvor meget lavere end garanteret Renheden og Spireevnen har været; ethvert Kilogram, der har været Erstatningspligt for, har, hvad enten Prøven har manglet lidt eller meget i at svare til de garanterede Tal, haft samme Indflydelse paa Beregningen af de i Rubrikkerne 8 og 9 anførte Tal.

Et bedre Maal for Manglerne med Hensyn til Renhed og Spireevne har man i den Vægtmængde rent spiredygtigt Frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige Leveringer. Denne Størrelse er beregnet for hvert Firma og i Rubrik 10 angivet i pCt. af den samlede Mængde garanteret rent spiredygtigt Frø. I Rubrik 11 er Vægtmængden af Ukrudsfrø ud over Garantien anført i kg pr. 1000 kg leveret Frø af Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø.

En Streg i Tabellens Rubrikker 10 og 11 betyder, at det nøjagtige Tal er mindre end 0.00005.

Som det ses af Rubrikkerne 8, 9, 10 og 11 i Tabel 3, Side 18—19, er det meget forskelligt, i hvilken Grad de enkelte Firmaers Leveringer har medført Erstatningspligt. Det bør imidlertid huskes, at Erstatningspligten ikke blot er afhængig af Undersøgelsesresultaterne, men ogsaa af Garantitallene. Erstatningspligten er derfor ikke noget Maal for, hvilke Kvaliteter der er leverede.

Et direkte Maal for Kvaliteten har man, naar man gør op, hvorledes hvert Firmas Leveringer har svaret til en fast Maalestok. Som saadan Maalestok har vi valgt Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret. I Tabellens to sidste Rubrikker er givet Udtryk for, hvorledes hvert Firmas Leveringer har svaret til disse Gennemsnitstal. Ved Beregning af Tallene i disse to Rubrikker er man gaaet frem paa følgende Maade:

For hvert kontrolleret Parti er efter de foreliggende Analyseresultater beregnet Gennemsnit for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold, og disse Partigennemsnit er derefter sammenlignet med Statsfrøkontrollens Gennemsnit for den paa-gældende Art.

For Alsikekløver er der ved denne Sammenligning benyttet nedennævnte specielle Gennemsnitstal for Frø fra forskellige Avlssteder:

	Renhed	Spireevne + hd. Korn	Ukrud
Alsikekløver, amerikansk og kanadisk Avl	96.6	95.7	0.50
» dansk og svensk Avl.....	94.3	87.5	0.26
» kurlandsk Avl.....	94.6	93.1	0.35

For de Partier, som ikke inden for Latituden har svaret til Gennemsnitstallene, har man dernæst beregnet, hvor mange kg rent spiredygtigt Frø der er leveret for lidt i Forhold til Gennemsnitskvalitet, og i Rubrik 12 er angivet, hvor mange pCt. denne Størrelse udgør af den Mængde rent spiredygtigt Frø, der vilde være leveret, hvis alle Partier havde svaret til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal. Paa tilsvarende Maade angiver Tallene i Rubrik 13 den Mængde Ukrudsfrø, Leverin-

Tabel 3. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver af til de garanterede Tal og dels til Gennemsnits-

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	Prøver, for hvilke Renheden		Prøver, for hvilke Spireevnen	
		er saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt		er saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt	
		Antal	pCt.	Antal	pCt.
Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger...	795	1	0.1	1	0.1
Fr. Dreyer, Aarhus	332	6	1.8	9	2.7
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding	207	1	0.5	2	1.0
Frøcontoret, Kolding	184	0	0	0	0
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	173	0	0	0	0
Langelands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøbing..	172	4	2.3	9	5.2
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	164	1	0.6	1	0.6
M. Jørgensens Frøhdl. og Plantesk., Grejsdalen	137	2	1.5	0	0
A/S Det jydsk Frøavlskomp. af 1926, Randers	128	2	1.6	6	4.7
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	112	0	0	0	0
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa....	109	2	1.8	1	0.9
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	105	0	0	3	2.9
Sydfyns Frøavl, Svendborg	95	1	1.1	0	0
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	89	4	4.5	3	3.4
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing	80	0	0	0	0
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksp., Alminde..	75	0	0	0	0
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel, Herfølge..	74	1	1.4	2	2.7
Sydjydsk Frøkompagni, Vejen	72	0	0	3	4.2
Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved	71	1	1.4	5	7.0
Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg....	69	0	0	2	2.9
Oluf Thielst, Haderslev	65	0	0	0	0
Bornholms Frø- & Saasæd-Centr., A/S, Rønne..	64	1	1.6	1	1.6
Dansk Landmandsforenings Frøsalg, Kolding..	50	0	0	1	2.0
Skjern Markfrøkontor, Skjern	48	0	0	0	0
Markfrøkontoret, Hobro	47	0	0	0	0
A. Svendsens Frøhandel, Hobro	40	1	2.5	1	2.5
Dybro Jørgensen, Sindal	38	0	0	5	13.2
I alt i 1927—28...	3595	28	0.8	55	1.5
I alt forrige Aar (1926—27)...	3780	44	1.2	89	2.4

¹⁾ For Ukrudsindhold kun af det samlede Antal undersøgte Prøver af Kløver-,

²⁾ For Ukrudsindhold kun af den samlede Mængde af Kløver-, Græs- og

de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret dels tallene for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold.

Prøver, ¹⁾ for hvilke Ukrudsindholdet		Erstatningspligtig Procentdel af den samlede leverede og kontrollerede Frø mængde ²⁾		Rent spiret Frø mindre end garanteret i de erstatningspligtige Leveringer i pCt. af garanteret rent spiret Frø	Ukrudsfrø mere end garanteret i de for Ukrudsindhold erstatningspligtige Leveringer i pro Mille af det samlede leverede Antal kg Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø	Procent rent spiret Frø for lidt i Forhold til Gennemsnitskvalitet	Ukrudsfrø mere end i Gennemsnitskvalitet i pro Mille af det samlede leverede Antal kg Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø
er saa meget højere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt							
Antal	pCt.	for Renhed og Spireevne	for Ukrudsindhold				
6	7	8	9	10	11	12	13
0	0	0.001	0	—	0	0.1492	0.0597
4	1.7	0.499	0.094	0.0450	0.0028	1.0983	0.2264
0	0	0.002	0	0.0001	0	1.1964	0.1998
2	1.7	0	0.002	0	0.0001	0.0968	0.3659
0	0	0	0	0	0	0.0239	0.1493
3	2.5	7.102	0.047	0.4962	0.0021	1.1202	0.5457
0	0	0.007	0	0.0005	0	0.6918	0.4800
1	1.1	0.044	0.001	0.0027	—	0.5073	0.0987
0	0	5.023	0	0.3428	0	0.5574	0.1949
2	2.3	0	0.126	0	0.0047	0.2765	0.4352
0	0	0.054	0	0.0029	0	0.4912	0.0596
0	0	0.015	0	0.0015	0	0.3823	0.1658
3	4.5	0.001	1.334	0.0001	0.0387	1.1154	0.1154
1	1.6	0.120	0.004	0.0086	0.0002	0.0271	0.3183
2	3.4	0	0.016	0	0.0003	0.1930	0.2978
0	0	0	0	0	0	0.0569	0
0	0	1.346	0	0.0991	0	0.1853	0.1534
0	0	1.652	0	0.3225	0	0.8105	0.0905
2	3.9	2.648	2.452	0.2231	0.0569	1.3627	0.3109
0	0	0.061	0	0.0050	0	0.1684	0.0772
1	2.1	0	0.077	0	0.0053	1.7097	0.2771
1	2.1	3.532	0.428	0.1782	0.0197	0.4072	0.1503
1	2.8	0.852	2.085	0.0432	0.0688	1.0197	0.3243
0	0	0	0	0	0	0.4711	0.0675
0	0	0	0	0	0	1.4734	0
0	0	0.568	0	0.0704	0	1.1122	0.2387
0	0	19.896	0	1.3295	0	1.2971	0.4785
23	0.9	0.420	0.051	0.0306	0.0015	0.4044	0.1720
71	2.6	1.425	0.284	0.1118	0.0107		

Græs- og Gulerodsfrø.
Gulerodsfrø.

gerne har indeholdt mere end, hvad der svarer til Gennemsnitsindholdet af Ukrud.

Ukrudsmængden er her udtrykt i p. Mille af den leverede Frøsmængde af de Arter, som kontrolleres for Ukrud.

Angivelserne i Rubrikkerne 12 og 13 danner, som det vil fremgaa af det foregaaende, en Parallel til Tallene i Rubrikkerne 10 og 11, kun med den Forskel, at i de sidstnævnte Rubrikker er Leveringerne sammenlignede med Firmaernes Garantital, medens Leveringerne i Rubrikkerne 12 og 13 er sammenlignede med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal.

Viser Oversigten, at et Firmas Leveringer har svaret godt til Garantitallene, men at en stor Del af Leveringerne ikke har svaret til Gennemsnitstallene, kan Aarsagen kun være, at Garantitallene har været relativt lave.

Til yderligere Belysning af, hvorledes Firmaernes Leveringer har været med Hensyn til de undersøgte Forhold, har man opstillet Tabel 4.

Denne Tabel er udarbejdet paa følgende Maade:

De foran omtalte Gennemsnitstal for hvert Parti er ogsaa her sammenlignede med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret, og paa Grundlag af denne Sammenligning er Partierne inddelte i 3 Klasser a, b og c for hvert af de tre Forhold, der gøres til Genstand for Undersøgelse: Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold.

Det er derefter for hvert Firma opgjort, hvor mange kg der gaar i hver af disse Klasser, og i Tabel 4 er det anført, hvorledes hvert Firmas Salg fordeler sig procentisk i Klasserne.

Klasse a i hver af Tabellens tre Afdelinger omfatter de Partier, som er bedst med Hensyn til Renhed, Spireevne eller Ukrudsindhold. Betingelserne for, at et Parti skal kunne henføres til denne Klasse, er nærmere angivet Side 22.

Klasse b omfatter alle Partier, der med Hensyn til Renhed, Spireevne eller Ukrudsindhold inden for Latituden svarer til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1927—28.

Endelig er der til Klasse c i hver Afdeling henført de Partier, hvis Renhed, Spireevne eller Ukrudsindhold er mere end Latituden ringere end Gennemsnitstallene.

Tabel 4. Procentisk Fordeling af de enkelte Firmaers samlede Salg i de foran nævnte Grupper.

De kontrollerede Forretninger	Renhed			Spireevne			Ukrudsindhold		
	Partigennemsnittet højere end eller lig med de Side 22 anførte Tal	Partigennemsnittet svarer inden for Latituden til Gennemsnittallene for 1927—28	Partigennemsnittet mere end Latituden lavere end Gennemsnittallene for 1927—28	Partigennemsnittet højere end eller lig med de Side 22 anførte Tal	Partigennemsnittet svarer inden for Latituden til Gennemsnittallene for 1927—28	Partigennemsnittet mere end Latituden lavere end Gennemsnittallene for 1927—28	Partigennemsnittet lavere end eller lig med de Side 22 anførte Tal	Partigennemsnittet svarer inden for Latituden til Gennemsnittallene for 1927—28	Partigennemsnittet mere end Latituden højere end Gennemsnittallene for 1927—28
	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Fællesforen. for Danmarks Brugsforen...	20	79	1	15	84	1	26	72	2
Fr. Dreyer, Aarhus	15	78	7	9	81	10	11	80	9
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding	40	58	2	11	78	11	11	81	8
Frøcontoret, Kolding	19	77	4	15	85	0	5	82	13
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	44	55	1	9	91	— ¹⁾	14	81	5
Langelands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøb.	11	82	7	9	81	10	7	78	15
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	29	62	9	16	78	6	33	57	10
M. Jørgensens Frøh. og Plantesk., Grejsdalen	14	80	6	16	81	3	21	77	2
A/S Det jydsk Frøavlsk. af 1926, Randers	35	61	4	16	79	5	8	87	5
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	34	64	2	31	67	2	22	55	23
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa	24	66	10	27	70	3	39	60	1
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	37	62	1	21	76	3	27	68	5
Sydfyns Frøavl, Svendborg	31	62	7	33	57	10	40	57	3
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	44	50	6	23	77	—	21	73	6
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing.	29	68	3	26	73	1	17	74	9
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksp., Alminde	9	87	4	22	78	0	56	44	0
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel	61	37	2	26	73	1	31	64	5
Sydjydsk Frøkompagni, Vejen	44	56	0	31	63	6	13	85	2
Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved ..	29	57	14	17	76	7	10	82	8
Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg	20	79	1	6	91	3	9	89	2
Oluf Thielst, Haderslev	33	60	7	12	71	17	21	74	5
Bornholms Frø- & Saas-Centr., A/S, Rønne	24	68	8	25	74	1	6	89	5
Dansk Landmandsforen. Frøsalg, Kolding	21	78	1	4	74	22	11	73	16
Skjern Markfrøkontor, Skjern	17	82	1	10	85	5	47	51	2
Markfrøkontoret, Hobro	69	25	6	21	63	16	49	51	0
A. Svendsens Frøhandel, Hobro	25	69	6	4	87	9	20	71	9
Dybro Jørgensen, Sindal	23	72	5	23	67	10	32	54	14
I alt...	23	74	3	15	82	3	21	74	5

¹⁾ — betyder, at Tallet ligger mellem 0 og 0.5.

Som Betingelse for at kunne henføres til Klasse a er det krævet, at Gennemsnitstallene for Partiet skulde være lig med eller bedre end de for de enkelte Arter og Sorter nedenfor anførte Tal.

	pCt. Renhed	pCt. Spireevne	pCt. Ukrud
Rødkløver, polsk Avl.....	97.5	95	0.35
do. anden udenlandsk Avl	96.5	92	0.35
do. Hersnap.....	96	85	0.35
Hvidkløver, udenlandsk Avl	98	97	0.35
do. Morsø og Strynø	95	85	0.75
Alsikekløver, amer. og kanad. Avl	97	97	0.20
do. dansk og svensk Avl	95	92	0.20
do. kurlandsk Avl	95	96	0.20
Humle-Sneglebælg	99	90	0.15
Lucerne, europæisk Avl.....	98.5	94	0.20
do. amerik. og kanad. Avl (Grimm St.)	99	97	0.05
Gul Rundbælg	96	95	0.50
Alm. Kællingetand.....	98.5	92	0.20
Timothe, amerik. og kanad. Avl.	99	97	0.05
do. dansk Avl.....	98	95	0.30
do. svensk Avl.....	96.5	90	0.30
Alm. Rajgræs	97	95	0.05
Ital. Rajgræs	98.5	97	0
Eng-Svingel	96	96	0.15
Stivbladet Svingel	90	85	0.20
Ager-Hejre.....	97.5	95	0.05
Draphavre	93	92	0.05
Hundegræs.....	89	94	0.05
Eng-Rævehale.....	68	75	0.50
Fiorigræs	94	96	0.50
Alm. Rapgræs.....	94	96	0.20
Eng-Rapgræs.....	87	86	0.20
Fløjlsgræs.....	94	92	0.50
Kamgræs	99	95	0.05
Runkelroe, dansk Avl.....	98	84	—
Sukkerroe	98.5	90	—
Gulerod	96	75	0.10
Turnips	99	97	—
Kaalroe.....	99	95	—

Disse Tal er fastsatte under Hensyn til Gennemsnitstallene for 1927—28, saaledes at Tallene for Renhed og Spireevne ligger noget højere end de tilsvarende Gennemsnitstal; dog har man i intet Tilfælde som Betingelse for at henføre et

Parti til Klasse a for Spireevne sat højere Tal end 97 pCt., selv om de paagældende Gennemsnitstal laa stærkt op imod denne Grænse.

7 af de Firmaer, hvis Salg har været underkastet den selv-virkende Kontrol, har solgt større eller mindre Mængder af Blandfrø af Græs- og Kløverfrø — i alt 139 139 kg.

Ved Salg af Blandfrø skal det opgives Statsfrøkontrollen, i hvilket Mængdeforhold de forskellige Arter indgaar i Blandingen, samt hvilken Spireevne der garanteres for hver af de paagældende Arter. Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig Renhedsundersøgelse af de foreliggende Prøver. For Spirings Vedkommende undersøges for hver Prøve kun enkelte af de Arter, som findes deri, væsentligt fordi en gennemført Spiringsanalyse af alle de Arter, der findes i en saadan Prøve, vilde medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor ogsaa meget bekosteligt Arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige Arter til Spiringsundersøgelse, hvor der foreligger flere Prøver af et Parti — eller dog flere Prøver af Blandfrø fra samme Leverandør —, er den Mulighed ikke udelukket, at en eller anden Art, som indgaar i Blandingerne i smaa Mængder, ikke bliver kontrolleret, hvad Spireevnen angaar. Kontrollen er altsaa ikke fuldt saa effektiv for Blandfrø som for Frø, der sælges i ublandet Tilstand.

Af Blandfrø er i 1927—28 under den selv-virkende Kontrol undersøgt 55 Prøver, hvoraf kun 1 har medført Erstatningspligt.

I Tabel 5 er anført forskellige Forhold vedrørende Kontrollen med Blandfrø for hvert Firma, der har deltaget i dette Salg.

For Grønfoderplanter har Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger garanteret for Spireevnen og paataget sig Forpligtelse til ved eventuelle Mangler at yde Erstatning til alle Købere paa tilsvarende Maade som for Græsmarks- og Roefrø.

Af Frø af disse Planter er der for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger undersøgt 88 Prøver. 2 Prøver af et Parti Solsikkefrø medførte Erstatningspligt paa Grund af for lav Spireevne, men da Gennemsnittet af de 5 Prøver, der i alt blev undersøgt af Partiet, svarede til Garantien, blev der ikke Erstatningspligt for Partiet i sin Helhed.

Tabel 5. Undersøgelser af Blandfrø.

De kontrollerede Forretninger	Antal Partier Blandfrø kontrolleret	Mængden af solgt Bland- frø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø	Antal undersøgte Prøver af Blandfrø	Antal Prøver, der med- fører Erstatningspligt	Erstatningspligtig Mængde Blandfrø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers.....	14	30.0	29	0	0
Frøcontoret, Kolding	5	3.6	5	0	0
M. Jørgensens Frøhdl. og Plantesk., Grejsdalen	5	4.3	10	0	0
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	4	2.6	5	0	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	2	1.6	2	1	0.3
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	2	2.4	2	0	0
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding.....	1	1.1	2	0	0
I alt ...	33		55	1	

De fleste Firmaer har ydet Erstatning efter Statsfrøkontrol-
lens Regler, hvorefter Erstatninger for Mangler ved Renhed og
Spireevne beregnes efter Formlen: $E = \frac{M \cdot P}{G}$; (E = Erstatning,
M = Mangel, P = Pris og G = Garantital.)

Den saakaldte »stigende Skala«, hvorefter Erstatningen for
Mangler ved Renhed og Spireevne beregnes efter Formlen:

$$E = \left(M + \frac{M^2}{10}\right) \cdot \frac{P}{G},$$

er blevet benyttet af følgende Firmaer: Fællesforeningen for
Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger
som Landbo- og Husmandsforeningernes Frøsalg i Roskilde),
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring, Sydsjællands Frø-Kompagni,
Næstved, Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing, Markfrøkom-
pagniet, A/S, Kolding, Bornholms Frø- & Saasæd-Central, A/S,
Rønne, A/S Sønderjysk Frøforsyning, Aabenraa, og Syd-
Stevens & Herfølge Frøhandel.

Beregningen efter den stigende Skala medfører, især naar
der er Tale om store Mangler, en langt større Erstatning,

end hvor Beregningen sker efter Statsfrøkontrollens Regler. — Er der for en Vare til 1 Kr. pr. kg garanteret 90 pCt. Spireevne, skal der for en Mangel af henholdsvis 10, 20 og 30 pCt. efter Statsfrøkontrollens Regler erstattes henholdsvis 11, 22 og 33 Øre pr. kg, medens der i samme Tilfælde efter sidstnævnte Formel (»den stigende Skala«) skal erstattes henholdsvis 22, 67 og 133 Øre pr. kg.

Af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Frøpartier har Statsfrøkontrollen paa Foranledning af Landbo- og Husmandsforeningernes Kontroludvalg ved sine Prøveudtagere udtaget Prøver paa Lagrene, naar Partierne var færdige til Ekspedition. De udtagne 213 Prøver er blevet underkastede fuldstændig Analyse, og af Prøverne er afgivet Materiale til Udsaaing i ovennævnte Udvalgs Kontrolmark.

De Firmaer, der er underkastede den selvvirkende Kontrol, har tilsammen solgt 7 493 614 kg Frø, hvoraf 1 826 646 kg er Roefrø, 2 347 422 kg Kløverfrø, 2 888 564 kg Græsfrø, 139 139 kg Blandfrø og 291 843 kg Frø af Grønfoderplanter; sidstnævnte er kun kontrolleret med Hensyn til Spireevnen.

Desuden har Frøkontrollen foretaget Efteranalyser af en Del Prøver, som er indsendte dels af Landmænd, dels af Købmænd, dels af enkelte Indkøbsforeninger, der omsætter ikke ubetydelige Frømængder, og man kan sikkert gaa ud fra, at i alt henved 6 Mill. kg Græs- og Kløverfrø er kontrolleret gennem den selvvirkende Kontrol og de ovenfor omtalte Efteranalyser.

Efter de statistiske Oplysninger maa man regne, at Danmarks aarlige Forbrug af Kløver- og Græsfrø ligger omkring ved 8 Mill. kg, og det er saaledes ca. $\frac{3}{4}$ af Forbruget, der er under Kontrol.

For Roefrøets Vedkommende udgør den kontrollerede Mængde ca. 60 pCt. af Forbruget.

Man bør ved Studium af Tabellerne 3, 4 og 5 erindre, at Frøets Værdi som Sædevare ikke alene er bestemt af de Egenskaber, der er omhandlede i Tabellerne, men tillige i høj Grad af dets Herkomst (Avlsomraade, Sort og Stamme). For nogle Frøarters Vedkommende er dette Forhold af saa afgørende Betydning, at Frø fra det bedste Avlssted eller af den bedste Stamme absolut bør foretrækkes, selv om det i Renhed eller

Spireevne ikke helt kan staa Maal med, hvad der udbydes fra mindre heldige Avlssteder eller af 2. Klasses Stammer.

I Erkendelse af dette Spørgsmaals Vigtighed er det i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol fastsat, at Firmaerne paa Bestillingssedler m. v. skal opgive Avlsomraade, Sort eller Stamme for alle Partier. Vides intet om disse Forhold, skal det udtrykkelig angives, at de er ukendte.

I Tabel 6 er der for en Del af de Frøarter, for hvilke de nævnte Forhold er af særlig Betydning, givet en Oversigt over, hvorledes de enkelte Firmaers Salg fordeler sig procentisk paa forskellige Grupper af Avlssteder eller Stammer. I de Tilfælde, hvor der for et Parti er angivet to eller flere Avlssteder, saaledes at Partiet maa antages at være en Blanding, er det i Tabel 6 henført under det af de angivne Avlssteder, der ifølge Forsøgene er det ringeste for vore Forhold.

Det skal fremhæves, at denne Tabel er bygget paa Firmaernes Opgivelser af Avlssteder og Stammer og ikke — som Tabellerne 3, 4 og 5 — paa Statsfrøkontrollens Undersøgelsesresultater, idet den selvvirkende Kontrol endnu ikke omfatter almindelig Kontrol med disse Forhold.

Med Undtagelse af et ganske ubetydeligt Parti svensk Frø er alt det udbudte Frø af tidlig Rødkløver angivet at være polsk eller bøhmisk. Polsk Frø udgør langt den største Part — over 90 pCt. af Salget.

Af sildig Rødkløver har i de senere Aar ca. Halvdelen af Forbruget været dækket af Hersnap Kløver. I Aar stiller det sig paa Grund af Danmarks daarlige Høst af Kløverfrø i 1927 desværre anderledes, idet kun 17 pCt. af Salget er opgivet at være af Hersnap- og Øtofte-Stammerne.

44 pCt. af Forbruget er efter Opgivelserne dækket med svensk sildig Rødkløver, der som bekendt er velegnet for vore Forhold. Ret store Mængder af sildig Rødkløver er i Aar angivet at være karlandsk; men sildig Rødkløver fra Kurland er ofte mere eller mindre blandet med tidlige Former, saa alt i alt har vor Forsyning med sildig Rødkløver ladet noget tilbage at ønske.

Endnu stærkere end over for sildig Rødkløver har den daarlige Frøhøst i Danmark i 1927 paavirket Salget af Hvidkløver. Kun 22 pCt. af det solgte Frø er opgivet at være Morsø Hvidkløver, og af Strynø Hvidkløver er kun udbudt et

Tabel 6. Oversigt over den procentiske Fordeling af
de solgte Mængder efter Avlssted og Stamme.

De kontrollerede Forretninger	Sildig Rodkl.			Hvid- kløver			Alsike- kløver			Lucerne			Timothe			Runkel- roe			Tur- nips			Kaal- roe		
	Hersnap og Øtøfte			Andre Avlssteder			Danske og svensk			Ungarsk			Svensk og kurlandsk			Udenlandsk Avl			Dansk Avl uden Opgivelse af Romertal			Dansk Avl uden Opgivelse af Romertal		
	Dansk, svensk, kurlandsk			Morsø og Stryng			Kurlandsk, kanadisk, amerikansk og andre Avlssteder			Kurlandsk og kanadisk			Amerikansk og kanadisk			Danske Stammer med Romertal V og VI			Danske Stammer med Romertal IV eller uden Romertal			Danske Stammer med Romertal IV og V		
	pCt.			pCt.			pCt.			pCt.			pCt.			pCt.			pCt.			pCt.		
Fællesforen. f. D. B.	16	84	0	12	88		50	50	85	0	15	21	61	18	100	—	0	100	0	100	0	100	0	0
Fr. Dreyer, Aarhus.	20	80	0	17	83		7	93	88	11	1	13	0	87	100	0	0	99	1	100	0	100	0	0
Dansk Frøhandel...	8	48	44	13	87		0	100	57	25	18	0	0	100	100	0	0	100	0	98	2	98	2	2
Frøcontoret, Kolding	17	83	0	20	80		0	100	92	0	8	0	27	73	100	0	0	100	0	88	12	88	12	12
Jydsk Markfrøkont...	17	83	0	38	62		62	38	79	0	21	42	0	58	100	0	0	94	6	85	15	85	15	15
Langel. Frøavls-Kp.	33	67	0	54	46		93	7	25	17	58	0	88	12	93	7	0	100	—	100	0	100	0	0
Markfrøkompagniet.	14	55	31	25	75		10	90	57	0	43	0	34	66	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0
M. Jørgensens Frøhdl.	4	96	0	12	88		26	74	92	0	8	29	0	71	91	7	2	98	2	97	3	97	3	3
D. jydsk Frøavlskp.	27	73	0	29	71		85	15	82	5	13	33	0	67	80	20	0	89	11	92	8	92	8	8
Morsø Frøkontor...	43	57	0	82	18		84	16	100	0	0	22	0	78	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0
Sønderj. Frøforsyn...	8	92	0	10	90		21	79	80	0	20	32	0	68	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0
Skive Markfrøkont...	0	100	0	61	39		100	0	100	0	0	0	0	100	99	1	0	100	0	100	0	100	0	0
Sydfyns Frøavl	16	84	0	26	74		44	56	43	19	38	5	66	29	100	0	0	90	10	99	1	99	1	1
Nordjysk Frøkomp...	23	77	0	62	38		100	0	77	0	23	17	0	83	100	0	0	99	1	96	4	96	4	4
Øland. Frø-Kontor...	19	81	0	38	62		30	70	55	38	7	0	100	0	95	5	0	100	0	100	0	100	0	0
Ant. Nielsens Frøavl	13	87	0	100	0		100	0	48	0	52	100	0	0	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0
Syd-Stevns & Herf.F.	33	50	17	46	54		42	58	50	22	28	77	0	23	100	0	0	49	51	100	0	100	0	0
Sydsjysk Frøkomp...	58	42	0	63	37		80	20	50	0	50	47	0	53	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0
Sydsjæll. Frø-Komp.	12	88	0	54	46		0	100	100	0	0	68	20	12	100	0	0	92	8	100	0	100	0	0
Alsisk Frøavl.....	30	70	0	9	91		61	39	93	0	7	0	0	100	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0
Oluf Thielst.....	5	95	0	12	88		0	100	100	0	0	0	0	100	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0
Bornh. F. & Saas.-Ct.	31	69	0	41	59		70	30	68	0	32	63	0	37	100	0	0	100	0	75	25	75	25	25
Dansk Landmandsf.	0	66	34	9	91		0	100	81	17	2	0	0	100	100	0	0	100	0	99	1	99	1	1
Skjern Markfrøkont.	44	56	0	36	64		0	100	0	0	0	10	0	90	94	6	0	94	6	100	0	100	0	0
Markfrøkont. Hobro	40	60	0	43	57		100	0	89	0	11	37	0	63	86	14	0	94	6	95	5	95	5	5
A. Svendsen, Hobro	14	86	0	41	59		84	16	55	0	45	61	0	39	100	—	0	91	9	100	0	100	0	0
Dybro Jørgensen...	14	86	0	22	78		88	12	100	0	0	15	9	85	100	0	0	98	2	86	14	86	14	14
I alt...	17	80	3	22	78		36	64	79	5	16	17	37	46	99	1	—	99	1	98	2	98	2	2

¹⁾ — betyder, at Tallet ligger mellem 0 og 0.5.

enkelt ganske ubetydeligt Parti. Til Sammenligning skal anføres, at i 1926—27 var 61 pCt. og i 1925—26 63 pCt. af Salget Morsø eller Strynø Hvidkløver.

Medens man i 1926—27 kunde dække en meget væsentlig Del af Forbruget af Alsikekløver (83 pCt.) med Frø fra Sverige, har svensk Frø i Forbindelse med de smaa Mængder af danskavlet Frø i Aar kun udgjort 36 pCt. af Salget. En meget væsentlig Part af Resten var opgivet som kurlandsk. Mængderne i Rubrikken »kanadisk, amerikansk og kurlandsk« fordeles sig med omtrent $\frac{2}{3}$ kurlandsk eller Blandinger med kurlandsk og $\frac{1}{3}$ amerikansk og kanadisk.

Forsyningen af Humle-Sneglebælg har kun for 18 pCt.s Vedkommende bestaaet af dansk Frø, men to Firmaer, nemlig Ølandenes Frø Kontor A/S, Rudkøbing, og Syd-Stevns og Herfølge Frøhandel opgiver dog udelukkende at have solgt dansk Humle-Sneglebælg. 6 andre Firmaer har solgt større eller mindre Mængder dansk Humle-Sneglebælg, medens 19 Firmaer udelukkende har ført udenlandsk Frø af denne Art.

Af Lucerne er i Aar 79 pCt. opgivet at være ungarsk, 5 pCt. italiensk og 16 pCt. Grimm-Lucerne, avlet enten i U. S. A. eller Kanada.

Gul Rundbælg er opgivet at være bøhmisk eller polsk, i enkelte Tilfælde mellemeuropæisk.

Af Alm. Kællingetand er de fleste Partier opgivet at være af italiensk Oprindelse; en Del er dog opgivet at være franske, og nogle Partier er benævnt »sydeuropæisk«.

Af Timothe er 17 pCt. af Forbruget dækket med dansk Frø mod 10 pCt. Aaret forud. Derimod har svensk Frø kun spillet en forholdsvis lille Rolle i Forsyningen 1927—28, nemlig 26 pCt. mod 72 pCt. Aaret forud.

Sammen med svensk Timothe er i Tabellen opført 2 Partier kurlandsk Frø, der tilsammen har udgjort ca. 11 pCt. af hele Salget af Timothe. 46 pCt. af Salget opgives at være amerikansk og kanadisk Frø imod 18 pCt. Aaret forud.

Af Alm. Rajgræs har 95 pCt. af Salget været dansk Avl, hovedsagelig af Lundbæk-Stammen. De resterende 5 pCt., der er opgivet som engelsk eller irsk, er solgt af Fr. Dreyer, Dansk Frøhandel A/S, Markfrøkompagniet A/S og A/S Det jydsk Frøavlskompani af 1926. Salget har for disse Firmaer udgjort henholdsvis 22, 32, 21 og 3 pCt. af vedkommende Firmas Salg af Alm. Rajgræs.

Af Ital. Rajgræs, Eng-Svingel, Hundegræs og Ager-Hejre er kun opgivet at være solgt dansk Frø.

Af Runkelroefrø er praktisk talt alt opgivet at være dansk Avl, og ligesom Aaret forud er ikke mindre end 99 pCt. af Salget af danske Stammer med Romortal V og VI. 1 pCt. er solgt uden Opgivelse af Romortal eller med Romortal IV.

For Kaalroe- og Turnipsfrø er alt opgivet at være dansk, og hvad Kaalroerne angaar, er 99 pCt. af danske Stammer med Romortal V og VI, medens for Turnipsfrøets Vedkommende 97 pCt. af Salget er angivet at være af danske Stammer med Romortal V, 1 pCt. af Yellow Tankard, Pajbjerg IV, og 2 pCt. dansk Frø uden Stammeangivelse.

Som allerede nævnt, er de i Tabel 6 omhandlede Forhold endnu ikke obligatorisk under Kontrol. Imidlertid maa det erkendes, at Kontrollen ikke er fuldstændig, saa længe den ikke medtager disse vigtige Forhold i det Omfang, det er muligt ved Udsaaning af Prøver og Iagttagelse af Afgrøderne.

Siden 1925 har Statsfrøkontrollen derfor paataget sig Ægthedskontrol med Roefrø for de Firmaer, der ønskede en saadan Kontrol.

De Firmaer, som underkaster deres Salg denne Ægthedskontrol, forpligter sig til at lade den omfatte alt, hvad de sælger en detail af Runkelroe-, Kaalroe- og Turnipsfrø, hvorimod Gulerødsfrø foreløbig ikke medtages.

Af hvert Parti udsaaes to Prøver, nemlig een i hver af Statsfrøkontrollens Kontrolmarker. Prøverne udtages paa Lagrene under Ekspeditionen af Statsfrøkontrollen eller kgl. Vejer og Maaler; de tages af de afvejede Leveringer, der staar færdige til at afsendes til Kunderne.

Eventuelle Erstatninger for Fejl ved leveret Art, Sort eller Stamme fastsættes af Statsfrøkontrollen og Statens Rodfrugtforsøg i Forening, dels paa Grundlag af Parcellerne i Kontrolmarken og dels efter Besigtigelse af Marker, paa hvilke Frø af det paagældende Parti efter foreliggende Oplysninger er udsaaet. Erstatningen søges fastsat saaledes, at alle Brugere af Frøet holdes skadesløse for det Tab, der er forbundet med at have benyttet det leverede Frø i Stedet for det købte.

I Sæsonen 1927—28 har Syd-Stevns og Herfølge Frøhandel, Herfølge, og Ølandenes Frø-Kontor A/S, Rudkøbing, underkastet sig denne Kontrol med Roefrøets Ægthed.

For disse 2 Firmaer er i 1928 i Henhold til denne Aftale kontrolleret i alt 25 Partier. Ølandenes Frø-Kontor A/S, Rudkøbing, har haft 5 Partier Runkelroefrø, 1 Parti Sukkerroefrø, 3 Partier Kaalroefrø og 4 Partier Turnipsfrø, medens de tilsvarende Tal for Syd-Stevns og Herfølge Frøhandel har været 6, 1, 2 og 3.

Med Undtagelse af Prøverne af et ganske lille Parti Fynsk Bortfelder fra sidstnævnte Firma har der intet været at bemærke med Hensyn til Ægtheden af de udsaaede Prøver.

Reglerne for Ægthedskontrol er for det kommende Aar ændret noget og har nu følgende Form:

Regler angaaende en selvvirkende Kontrol med Ægtheden af Kløver- og Roefrø.

(Kun for Firmaer, hvis Salg af Frø i øvrigt er under den gældende selvvirkende Kontrol.)

1) Firmaet forpligter sig til at lade alle Partier af Rødkløver og Hvidkløver af danske Stammer, der inden den 7. April bestilles af indenlandske Landmænd, Landbrugsorganisationer, Brugsforeninger og Købmænd (Detailhandlere), kontrollere for Ægthed ved Udsaaning i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker. Prøverne tilvejebringes som de øvrige Prøver under den selvvirkende Kontrol. Eventuelle Erstatnings-sager afgøres i Henhold til Statsfrøkontrollens Erstatningsregler, Litra D.

2) Firmaet forpligter sig til at lade alle Partier af danske Stammer af Runkelroe, Sukkerroe, Kaalroe og Turnips, der inden den 7. April bestilles af indenlandske Landmænd, Landbrugsorganisationer, Brugsforeninger og Købmænd (Detailhandlere), kontrollere for Ægthed ved Udsaaning af Prøver i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker, saaledes som nedenfor nærmere omtalt.

3) Prøverne til Udsaaning udtages under Ekspeditionen af Statsfrøkontrollen eller kgl. Vejer og Maaler paa Firmaets Lager af de til Kunderne afvejede Leveringer. Der udtages mindst 3 Prøver af hvert Parti. Hver Prøve skal udtages af Leveringen til een Kunde.

4) Af hvert Parti udsaaes to Prøver, nemlig en i hver af Statsfrøkontrollens Kontrolmarker. De øvrige Prøver opbevares til eventuel Udsaaning i det følgende Aar.

5) Saavel paa selve Leveringerne som paa Fakturaerne skal anføres Partinummer. Firmaet er paa Forlangende af Statsfrøkontrollen pligtig til over for denne at dokumentere Partiernes Oprindelse.

6) Klager vedrørende Roefrøets Ægthed, der fremsættes inden den 8. September, skal af Sælgeren den 15. September indberettes til Statsfrøkontrollen, saafremt der ikke inden denne Dato er opnaaet Enighed mellem Køber og Sælger.

Klager, der fremkommer efter den 8. September, skal af Sælgeren meddeles Statsfrøkontrollen 8 Dage efter, at de er fremsat, saafremt der ikke forinden er opnaaet Enighed mellem Køber og Sælger, dog skal uafgjorte Klager i alle Tilfælde meddeles Statsfrøkontrollen, inden Roerne optages og senest den 15. Oktober (for Kaalroe dog senest den 1. November).

Ogsaa efter at Sagen er overgivet Statsfrøkontrollen, staar det Køber og Sælger frit at forsøge at opnaa Enighed ved direkte Forhandling. — Opnaas Enighed i en Sag, som allerede er indgivet til Statsfrøkontrollen, maa det straks meddeles denne, hvorledes Sagen er ordnet, og Sagen bortfalder, saafremt Statsfrøkontrollen kan tiltræde Ordningen.

De Sager, om hvilke der ikke opnaas Enighed mellem Parterne direkte, afgøres af Statsfrøkontrollen og Statens Rodfrugtforsøg i Forening paa Grundlag af Besigtigelse af Parcellerne i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker og Besigtigelse af Klagerens Mark samt eventuelt andre Marker, paa hvilke Frø af det paagældende Parti er udsaaet.

Firmaet underrettes om, hvornaar Besigtigelse af Klagerens Mark finder Sted, og har Ret til at deltage i denne. Erstatninger beregnes saaledes, at Klageren holdes skadesløs for det Tab, der er forbundet med at have dyrket det leverede Frø i Stedet for det købte. Viser Klagen sig ubegrundet, betaler Klageren Statsfrøkontrollens Udgifter ved Markbesigtigelsen. I modsat Fald afholder Sælgeren disse Udgifter. Efter Omstændighederne er Statsfrøkontrollen dog ogsaa berettiget til at fordele Udgifterne mellem Parterne.

7) Statsfrøkontrollens Afgørelse kan af en af Sagens Parter indankes for Frøkontrolkommissionen, hvis Afgørelse er endelig og forbindende for begge Parter. Ingen Uoverensstemmelse mellem Firmaet og Køberen angaaende Betaling af Erstatning paa Grund af Mangler ved Frøets Ægthed kan indbringes for Domstolene.

8) Af ovenstaaende Regler udarbejder Statsfrøkontrollen et Uddrag, der skal anføres paa alle Tilbud, Bestillingssedler og Prislister, Firmaet udsender.

9) For de Firmaer, der underkaster deres Roefrøsalg denne Kontrol, kan Trykning og Udsendelse af Oversigten over Analyseresultater udsættes til December Maaned. Oversigten skal da, foruden de sædvanlige Oplysninger, meddele Ægthedskontrollens Resultater. I Statsfrøkontrollens Aarsberetning optages en kort sammenfattende Omtale af Resultaterne.

10) Firmaet betaler 12 Kroner for hvert Parti Roefrø, der kontrolleres, dog betales intet for Kontrolstyrkingen af Partier paa under 100 kg, saafremt Firmaet herved vilde komme til at betale mere end 1 Krone pr. 100 kg Roefrø, Firmaet i alt har solgt.

Prøveudtagningen til denne Kontrol betales efter de sædvanlige Takster.

De væsentligste Ændringer i Forhold til de hidtil gældende Regler er:

1) At Kontrollen nu ogsaa omfatter danske Stammer af Rød- og Hvidkløver.

2) At Kontrollen er indskrænket til Frø, der er bestilt før den 7. April.

3) At Køberne nu selv maa tage Initiativet, hvis de mener, at der er noget i Vejen med Ægtheden af det leverede Frø, idet Firmaernes eventuelle Erstatningspligt nu er begrænset til de Købere, der selv rejser Erstatningskrav, medens Firmaet efter de ældre Regler var erstatningspligtigt over for alle Købere af Partier, der ved Dyrkningen i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker viste sig ikke at være ægte.

Nedennævnte Firmaer har i 1928—29 underkastet deres Salg den selvvirkende Kontrol med Hensyn til Analysegarantierne, og de Firmaer, som i nedenstaaende Fortegnelse er mærket med en Stjerne, har desuden underkastet Salget af Kløver- og Roefrø Ægthedskontrol efter de foran nævnte, nye Regler.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger som Landbo- og Husmandsforeningernes Frøsalg, Roskilde) — Fr. Dreyer, Aarhus. — M. Jørgensens Frøhandel og Planteskole, Grejsdalen.*) — Frøkontoret, Kolding.*) — Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers. — Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel.*) — A/S Langelands Frøavls-Kompagni, Rudkøbing. — Morsø Frøkontor, A/S, Nykøbing M.*) — Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing.*) — Markfrøkontoret, Hobro, v. A/S Regnar Th. Genefke. — Det jydsk Frøavlskompani af 1926 A/S, Randers. — Markfrøkompagniet, A/S, Kolding.*) — Sydjydsk Frøkompagni, Vejen.*) — Skjern Markfrøkontor, Skjern. — Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg.*) — Sydsjællands Frøkompagni, Næstved. — A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa.*) — Dansk Frøhandel, A/S, Kolding. — Sydfyns Frøavl, Svendborg.*) — Nordjydsk Frøkompagni, Hjørring.*) — Bornholms Frø- & Saasæd Central, A/S, Rønne.*) — Oluf Thielst, Haderslev.*) — Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Alminde.*) — A/S Skive Markfrøkontor, Skive. — Dybro Jørgensen, Sindal. — A. Svendsens Frøhandel, Hobro*). — Det sjællandske Frøavlskompani A/S, Kalundborg. — Frøkontoret, Jyderup.

V. Ukontrolleret Frø.

Nedennævnte Landboforeninger har fremskaffet Prøver af Frøleveringer til Landmænd inden for deres Kreds og ladet disse Prøver undersøge ved Statsfrøkontrollen: Ringstedegnens Landboforening 14 Prøver, Sydsjællands Planteavlsudvalg 77

Prøver, Kalundborg Omegns og Løve Herreds Landboforening 24 Prøver, Holbæk Amts økonomiske Selskab 32 Prøver og Slagelseegns Landboforening 15 Prøver, i alt 162 Prøver.

I Tabel 7 er givet en Oversigt over Resultaterne af Undersøgelserne. Opstillingen i denne Tabel slutter sig nøje til Opstillingen i Tabel 4, idet man har sammenlignet hver Prøves Analyseresultat med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal og grupperet Prøverne efter denne Sammenligning. Det skal dog fremhæves, at Tallene i Tabel 7 angiver Antallet af Prøver i hver Gruppe. Det er ikke bekendt, hvor store Mængder hver Prøve repræsenterer, og man var derfor afskaaret fra som i Tabel 4 at benytte Frømængderne ved Grupperingen.

I Tabel 7 er hvert Firma, af hvis Leveringer der har foreligget Prøver, benævnt med et Bogstav, og Fordelingen af Firmaets Prøver i de opstillede Grupper er angivet. Navnene paa Firmaerne finder vi det ikke rigtigt at nævne, dels fordi ikke alle Prøver er udtagne fuldt forskriftsmæssigt, og dels fordi der for de enkelte Firmaer foreligger for faa Prøver til med Sikkerhed at karakterisere Firmaets Salg.

Prøverne er udtagne af Leveringer baade fra Firmaer, hvis Salg er under den selvvirkende Kontrol (A til F), og fra Firmaer, som staar uden for denne (G til T). For Prøverne, der er opførte under Betegnelsen U, er Leverandøren ikke angivet.

I Tabellen har man sammentalt Prøverne fra hver af disse Grupper af Firmaer og omregnet Antallet i pCt. Prøver i hver Rubrik.

Medens den Gruppe Firmaer, hvis Salg er under den selvvirkende Kontrol, kun har 2, 4 og 4 pCt. i Klasserne c, der omfatter de Prøver, der er mere end Latituden ringere end Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal, er de tilsvarende Tal for den Gruppe Firmaer, der ikke er under regelmæssig Kontrol, 12, 14 og 16 pCt., henholdsvis for Renhed, Spireevne og Ukrud.

Tabellen omfatter i alt 158 Prøver, idet 3 Blandfrøprøver og 1 Prøve, der kun var opgivet som »Rajgræs«, ikke er medtaget.

Rubrikkerne, der vedrører Prøvernes Indhold af Ukrud, omfatter dog kun 145 Prøver, idet 13 Prøver var Roefrø, der ikke er undersøgt med Hensyn til Ukrudsindholdet.

Mange af de Prøver, som ikke inden for Latituden har svaret til Gennemsnitstallene, har kun manglet lidt i at naa denne Grænse. De Prøver, som har været saa meget under Gennemsnitskvalitet, at der er Grund til at opholde sig derved, er nævnt nedenfor:

Fra Firmaet E forelaa en Prøve Alm. Rajgræs med en Renhed af 91.7 pCt.

To Prøver Eng-Svingel fra Firmaet G, sandsynligvis af eet og samme Parti, viste henholdsvis 91.7 og 92.7 pCt. Renhed og 0.63 og 0.50 pCt. Ukrud. Den noget lave Renhed skyldtes især et stort Indhold af fremmed Kulturfrø (hovedsagelig Rajgræs), nemlig 4.8 og 4.3 pCt.

Fra Firmaet H forelaa en Prøve Ital. Rajgræs, hvis Spireevne kun var 89 pCt.

Fra Firmaet I forelaa i alt 11 Prøver, hvoriblandt følgende fire: En Prøve sildig Rødkløver med 1.46 pCt. Ukrud, en Prøve Alm. Rajgræs med 89.4 pCt. Renhed, en Prøve Hundegræs med en Renhed af kun 75.3 pCt. og et Ukrudsindhold af 1.45 pCt., og en Prøve Ager-Hejre med 85 pCt. Spireevne.

En Prøve Hersnap Rødkløver fra Firmaet K viste følgende Resultat: Renhed 86.8 pCt., Spireevne 32 + 0 pCt. og Ukrudsindhold 1.39 pCt.

Fra Firmaet L undersøgtes 3 Prøver med altfor lav Spireevne, nemlig en Prøve Timothe med 69, en Prøve Ager-Hejre med 76 og en Prøve Alm. Rapgræs med 75 pCt. Spireevne.

For Firma M er det Ukrudsindholdet, det er galt med, idet der i en Prøve Timothe fandtes 1.08 pCt., i to Prøver Eng-Svingel henholdsvis 0.56 og 0.58 pCt. og i en Prøve Hundegræs 0.62 pCt. Ukrud.

To Prøver Hundegræs fra Firmaet N viste henholdsvis 76.5 og 75.9 pCt. Renhed, og en Prøve Eng-Rapgræs spirede med kun 67 pCt.

For de to Prøver, der er opførte under Mærket U, er det ikke angivet, hvilket Firma der er Leverandør. En af disse Prøver var Lucerne med en Renhed af 92.3 pCt.

De undersøgte 3 Prøver af Blandfrø indeholdt ikke særlig meget Ukrud. Den ene Blanding bestod af 60.1 pCt. Rødkløver og 37.5 pCt. Humle-Sneglebælg; den sidstnævnte Frøart spirede kun med 68 + 9 pCt.

Tabel 7. Oversigt over Resultater af Prøver, indsamlede gennem forskellige Landboforeninger.

Firma	Renhed			Spireevne			Ukrud			
	Antal Prøver			Antal Prøver, hvis Spireevne er højere end eller lig med de Side 22 anførte Tal			Antal Prøver, hvis Ukrudsindehold er lavere end eller lig med de Side 22 anførte Tal			
A....	29	9	20	0	8	21	0	6	21	0
B....	4	1	3	0	1	1	1	1	3	0
C....	6	2	4	0	3	3	0	4	0	2
D....	6	1	5	0	1	5	0	4	2	0
E....	5	2	2	1	2	3	0	3	2	0
F....	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0
Ialt.	51	15	35	1	16	33	2	18	29	2
pCt..	—	29	69	2	31	65	4	37	59	4
G....	23	4	16	3	7	15	1	7	8	4
H....	22	6	15	1	7	12	3	9	12	1
I....	11	2	6	3	2	7	2	1	7	2
J....	9	4	5	0	1	8	0	0	6	0
K....	5	1	3	1	1	2	2	2	2	1
L....	6	0	6	0	1	3	3	2	2	0
M....	10	6	4	0	4	5	1	4	4	4
N....	10	2	5	3	2	5	3	2	4	3
O....	2	1	1	0	1	1	0	4	1	0
P....	2	0	2	0	0	2	0	0	2	0
Q....	2	1	1	0	0	2	0	2	0	0
R....	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0
S....	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0
T....	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0
U....	2	0	0	2	1	1	0	1	1	0
Ialt.	107	28	66	13	29	63	15	35	46	15
pCt.	—	26	62	12	27	59	14	36	48	16

I de øvrige Tilfælde, hvor Spireevnen af de Frøarter, som er indgaaet i Blandingerne, er undersøgt, har den været tilfredsstillende.

Prøver, der har saa lav Spireevne som enkelte af de anførte, er nærmest værdiløse; da der med 1 pCt. Ukrud er fra 10000—20000 Ukrudsfrø pr. kg i de nævnte Frøarter, vil man forstaa, at Varer, der har et Ukrudsindhold som de foran nævnte Tal viser, ikke er velegnede til Udsæd.

VI. Undersøgelser af Saasædsprøver, indsendte af Landboforeninger.

De tre Landboforeninger i Københavns Amt og Aalborg Amts Landboforening har ladet undersøge henholdsvis 52 og 56 Saasædsprøver, som de paagældende Landboforeningers Planteavlskonsulenter, *M. Greve*, Roskilde, og *J. Chr. Andersen-Lyngvad*, Aalborg, i Saatiden har udtaget hos Landmænd i de respektive Foreningers Omraade.

Prøverne fra De tre Landboforeninger i Københavns Amt var alle 2-rd. Byg. Prøverne er saa vidt muligt udtagne af Saamaskinerne under Saaningen. Enkelte er dog udtaget paa Magasin eller af Sække.

Af Prøverne fra Aalborg Amts Landboforening var 30 Havre, 24 2-rd. Byg og 2 6-rd. Byg. Prøverne er udtagne paa Lofterne af den færdigbehandlede Saasæd.

Prøverne maa i begge Tilfælde antages at være en rigtig Repræsentation for den Saasæd, som i Foraaret 1928 er brugt paa den paagældende Egn.

Prøverne blev i Maj—Juni undersøgte ved Statsfrøkontrollen for Renhed, Spireevne, Indhold af fremmed Kulturfrø og Ukrud og for Bygprøvernes Vedkommende tillige for Sortsrenhed.

Enkelte af Prøverne indeholdt mere eller mindre Græs- og Kløverfrø, som maa antages at være iblandet til Udlæg. Ved nedenfor anførte Resultater er i saadanne Tilfælde foretaget en Omregning, saaledes at Resultaterne efter bedste Skøn angiver Renhed og Indhold af fremmede Bestanddele i Saasæden, før Udlægsfrøet blev blandet i.

Med Hensyn til Renheden og Spireevnen fordelte Prøverne sig, som følgende Skema viser:

	Antal Prøver, hvis Renhed var					Antal Prøver, hvis Spireevne var				
	under 95 pCt.	95—96.9 pCt.	97—98.9 pCt.	99 pCt. og derover		under 90 pCt.	90—94.9 pCt.	95—96.9 pCt.	97 pCt. og derover	
52 Prøver Byg fra De tre Landboforeninger i Københavns Amt . . .	0	1	28	23		6	12	8	26	
26 Prøver Byg fra Aalborg Amts Landboforening	3	4	9	10		0	5	0	21	
30 Prøver Havre fra Aalborg Amts Landboforening	13	7	6	4		4	9	6	11	

For ikke saa faa af Prøverne har det skortet en Del paa Spireevnen. 10 Prøver har spiret med under 90 pCt., og for en Tredjedel af alle Prøver er Spireevnen under 95 pCt., medens normal Spireevne for Byg er 97 pCt. og for Havre 95 pCt.

Som det ses, har Renheden for de fleste Bygprøvers Vedkommende været over 97 pCt.; kun en enkelt Prøve fra Københavns Amt og 7 Prøver fra Aalborg Amt har haft lavere Renhed, og henimod Halvdelen af alle Bygprøver har haft en Renhed af 99 pCt.

Imidlertid giver en høj Renhedsprocent ikke megen Oplysning om Kvaliteten, naar Talen er om Saasæd. Selv med en Renhed af 99 pCt. kan Varen være ganske kassabel som Saasæd, hvis den resterende ene pCt. f. Eks. er Havre i Byg.

Mere Interesse end Renheden har derfor i denne Forbindelse Prøvernes Indhold af fremmed Kulturfrø og Ukrud.

I Skemaet Side 38 er der givet en Oversigt over, hvorledes Prøverne fordeler sig med Hensyn til Indhold af Havre i Byg- og Byg i Havreprøverne samt med Hensyn til Indhold af Ukrud. Skalaen angiver Antal Frø pr. kg.

Af de 52 Bygprøver fra Københavns Amt var 3 helt fri for Indblanding af Havre. For 30 Prøver laa Indholdet af Havre mellem 31 og 100 Kærner pr. kg. Med et Indhold af f. Eks. 65 Kærner pr. kg vil der med almindelig Udsædsmængde blive udsaaet mindst een Havrekærne pr. m²; det er nok til at give en Bygmark et mindre tiltalende Udseende, men i Vægt svarer denne Mængde kun til omkring 0.15 pCt., hvilket jo ser meget uskyldigt ud.

	Prøver, hvis Indhold af Havre i Byg og omvendt var						Prøver, hvis Indhold af Ukrud var				
	0	1-10	11-30	31-100	101-1000	over 1000	0	1-10	11-100	101-1000	over 1000
52 Prøver Byg fra De tre Landboforeninger i Københavns Amt....	3	15	15	15	4	0	2	10	29	11	0
26 Prøver Byg fra Aalborg Amts Landboforening.....	0	2	3	6	12	3	1	2	11	10	2
30 Prøver Havre fra Aalborg Amts Landboforening.....	0	0	4	1	15	10	0	3	13	14	0

Langt større er Indblandingerne af Havre i Bygprøverne fra Aalborg Amt. Mere end Halvdelen af Prøverne indeholder over 100 Havrekærner pr. kg, og for 3 Prøvers Vedkommende var Indholdet henholdsvis 1260, 2380 og 2900 Kærner pr. kg eller efter Vægt henholdsvis 4.5, 7.3 og 8.0 pCt.

Endnu hyppigere og større er Indblandingerne af Byg i Havreprøverne fra Aalborg Amt. Kun i 5 af de 30 Prøver var Indholdet mindre end 100 Kærner pr. kg, og i 10 Prøver var Indholdet over 1000 Kærner pr. kg.

Byg i Havre og Havre i Byg udgør ret naturligt Hovedmængden af fremmed Kulturfrø i Prøverne, men desuden fandtes i adskillige Tilfælde ogsaa Hvede og Rug i disse Prøver af Vaarsæd og i nogle Tilfælde en Del Vikker.

Ukrudsfrøet, hvis Forekomst er angivet i ovenstaaende Skema i Antal pr. kg, laa i Vægtprocent for Prøverne fra Københavns Amt mellem 0 og 0.42 pCt., for Bygprøverne fra Aalborg Amt mellem 0 og 2.74 pCt. og for Havreprøverne fra dette Amt mellem 0.01 og 0.21 pCt.

I de fleste Prøver bestod Hovedmængden af Ukrudsfrøet af Snerle-Pileurt, Kiddike og andre Arter med saa store Frø, at disse vanskeligt kan renses fra Kornet, men i næsten alle Prøver forekom tillige Frøarter, som man skulde synes, at enhver Rensemaskine maa kunne fjerne, f. Eks. Ager-Sennep og Fuglegræs-Fladstjerne, og i enkelte Prøver fandtes Frø af disse Arter i stor Mængde. I en Prøve Byg fra Aalborg Amts Landboforening fandtes saaledes pr. kg 1040 Frø af Ager-

Sennep og 392 af Fuglegræs-Fladstjerne foruden forskelligt andet, i alt 2750 Ukrudsfrø pr. kg.

Ifølge Opgivelsen ved Indsendelsen fordelte de 30 Prøver Havre fra Aalborg Amts Landboforening sig med Hensyn til Sort saaledes: 20 Prøver Sejrhavre, 4 Prøver Kron-Havre, 2 Prøver Gul Næsgaard-Havre, 1 Prøve Guldregns-Havre; for 3 Prøver var Sorten ikke opgivet. Da man ikke ved Undersøgelsen i Laboratoriet med Sikkerhed kan kende de forskellige Havresorter fra hverandre, og da man ikke har foretaget Udsaaning, er det ikke undersøgt, om disse Opgivelser er rigtige.

Derimod er Bygprøverne undersøgte, dels for at konstatere, om det ved Indsendelsen opgivne Sortsnavn var rigtigt, og dels for at undersøge, om der var Indblandinger af fremmed Sort i Prøverne.

At de fra Aalborg Amts Landboforening modtagne 26 Bygprøver var 8 indsendte med forkert Sortsnavn.

Af 6 Prøver, der var opgivet at være Prentice-Byg, bestod 1 for største Delen af Rex-Byg, 1 var Binder-Byg og 4 var Gammel dansk Byg. 1 Prøve, indsendt som Guld-Byg, var Gammel dansk Byg, og 1 Prøve, indsendt som Binder-Byg, var Guld-Byg. 2 Prøver, der var indsendte uden Sortsangivelse, var Gammel dansk Byg.

Af de i Københavns Amt indsamlede 52 Prøver var 1 Prøve Guld-Byg opgivet og fejlagtig solgt som Binder-Byg, og 1 Prøve, indsendt som Prentice-Byg, viste sig at være Binder-Byg.

Med Hensyn til Indholdet af fremmed Sort fordeler Prøverne sig, som nedenstaaende Oversigt viser:

Oversigt over Sortsindblandingerne i Bygprøverne.

Landboforening	Antal Prøver	Antal Prøver, i hvilke Indholdet af fremmed Sort var pCt.						
		0	0.1—1.0	1.5—2.5	3.0—5.0	5.5—8.0	8.5—12.0	12.5—20
Aalborg Amts Landboforening	18	2	7	4	3	—	1	1
De tre Landboforeninger i Københavns Amt .	52	12	21	8	7	2	1	1
I alt...	70	14	28	12	10	2	2	2

I denne Oversigt er de forannævnte 7 Prøver Gammel dansk Byg samt Prøven, der var indsendt som Prentice-Byg, men for største Delen bestod af Rex-Byg, ikke medtaget. Gammel dansk Byg er en Blanding af forskellige Kærnetyper. Der kan af denne Grund ikke blive Tale om at bestemme Indholdet af fremmed Sort i saadanne Prøver.

I andre Tilfælde er Prøver, der var indsendte under forkert Sortsnavn, medtagne i foranstaaende Oversigt under den Sort, som man ved Frøkontrollen har konstateret, at paagældende Prøve tilhører.

VII. Undersøgelser vedrørende Sorts- og Stammeægthed samt Sygdomsfrihed.

A. Korn.

I Kontrolmarkerne er der undersøgt 3 Prøver Vinterhvede, 17 Prøver 2-rd. Byg, 1 Prøve 6-rd. Byg og 11 Prøver Havre, i alt 32 Prøver, hvoraf 4 har været udsaaede som Maaleprøver, der ikke er medregnede i nedenstaaende Omtale.

I ingen af de 3 Prøver er der fundet Angreb af Hvedens Stinkbrand, i 1 af Prøverne har der været Angreb (2 p. Mille) af Hvedens Støvbrand. I 13 af 16 Bygprøver var der Angreb af Nøgen Bygbrand, varierende mellem knap 1 og ca. 2 p. Mille. Samtlige 16 Prøver var fri for Dækket Bygbrand. I 10 Prøver var der Angreb af Stribesyge varierende mellem 2 og 10 p. Mille. I 1 Prøve fandtes ca. 3.5 pCt. Stribesyge. Samtlige Havreprøver var fri for Nøgen og Dækket Havrebrand.

8 af de undersøgte Kornprøver var sortsrene; af de øvrige fandtes der i 9 Prøver under 1 p. Mille, i 11 Prøver fandtes et Indhold af fremmed Sort varierende mellem 1 p. Mille og 1 pCt.

Sortsundersøgelse af Byg i Laboratoriet har omfattet i alt 1504 Prøver, deraf 1270 vejledende Undersøgelser og 234 Undersøgelser i Garantiojemed. I alt er der udført 1877 Enkeltundersøgelser. Det største Antal af Prøverne (1073) er indsendt af Korn- og Saasædhandlere samt af Bryggerier. 228 Prøver er indsendte af Landmænd eller Landbrugsorganisationer; 163 Prøver er af Partier, der blev udstillede paa Maltbygudstillingen i Odense i Efteraaret 1927. De øvrige 40 Prøver er undersøgte for Statsfrøkontrollens Regning.

Medens Prentice-Byg tidligere har været den dominerende Sort, er det nu Binder-Byg, der udgør det største Antal af undersøgte Prøver. De 1504 Prøver er ved Indsendelsen opgivet som: 746 Binder-Byg, 444 Prentice-Byg, 185 Guld-Byg, 57 Sejr-Byg, 23 Archer-Byg, 21 6-rd. Byg, 3 Rex-Byg samt 25 under forskellige andre Sortsbenævnelser.

Nedenfor er angivet Resultatet af Sortsundersøgelsen, dels for samtlige undersøgte 1504 Prøver, dels for de 163 Prøver fra Maltbygudstillingen i Odense:

pCt. Kærner af fremmed Sort	for samtlige 1504 Prøver		for 163 Prøver fra Maltbygudstillingen	
	Antal	pCt.	Antal	pCt.
0	183	12	25	15
0.1— 1.0	568	38	71	44
1.5— 5.0	419	28	59	36
5.5— 8.0	77	5	3	2
8.5—20.0	118	8	2	1
20.5—50.0	60	4	1	1
over 50	29	2	2	1
Forkert Sortsbenævnelse	50	3	0	0

Gruppeinddelingen er foretaget paa lignende Vis som i Fjor (se dette Tidsskrift, 34. Bind, Side 38) og viser: 1) hvor mange Prøver der har vist sig sortsrene, 2) hvor mange, der har haft en Sortsrenhed svarende til de Krav, Bryggerierne sædvanlig stiller til Byg (ikke over 5 pCt. fremmed Sort), 3) hvor mange Prøver, der har oversteget denne Grænse, men dog ikke i højere Grad, end at Bryggerierne modtager Bygget mod en vis Prisnedsættelse (5—8 pCt. fremmed Sort), og 4) hvor mange Prøver, der er saa blandede med fremmed Sort, at Bryggerierne i Almindelighed nægter Modtagelse af en tilsvarende Vare. I nedenstaaende Opstilling er det angivet, hvorledes samtlige undersøgte Prøver i 1926—27, samtlige undersøgte Prøver i 1927—28 samt de 163 Prøver fra Maltbygudstillingen i Odense procentisk fordeler sig i de nævnte Grupper:

	0 pCt.	0.1—5.0 pCt. fremmed Sort	5.5—8 pCt.	ov. 8 pCt.
1926—27	13	56	6	25
1927—28	12	66	5	17
163 Prøver fra Maltbygudstill..	15	80	2	3

Der ses at være en lille Fremgang i Sortsrenheden fra foregaaende til afvigte Sæson. Prøverne fra Maltbygudstillingen

er væsentlig bedre end Gennemsnittet af alle de undersøgte Prøver, men alligevel har 80 pCt. af Prøverne et Indhold af fremmed Sort mellem 0.1—5 pCt., og 5 pCt. af Prøverne har et Indhold over 5 pCt., medens kun 15 pCt. har været helt sortsrene. Man maa regne med, at disse 163 Prøver i det væsentligste stammer fra vore dygtigste Bygdyrkere, og at de i det store og hele er fremkommet i den Tilstand, i hvilken de er avlede. Der er altsaa endnu et Stykke Vej igen, inden vi naar at avle sortsrent Byg.

I Saasædshandelen er det almindeligt, at der garanteres, at Indholdet af fremmed Sort ikke overstiger 1 p. Mille. Ved en almindelig Laboratorieundersøgelse undersøges der 20 g (4—500 Kærner) pr. Prøve ved en Vejledningsanalyse og 2×20 g ved en Garantianalyse. Ved Undersøgelsen af en saadan Mængde kan man ikke inden for de fastsatte Latituder afgøre, hvorvidt en Garanti paa »ikke over 1 p. Mille« er opfyldt. Der maa i saa Tilfælde undersøges en væsentlig større Mængde, hvad der ogsaa er sket i en Del Tilfælde.

B. Roefrø.

Der er i Kontrolmarkerne paa Faurholmi, Mørkhøjgaard og en Nabogaard til denne undersøgt følgende Antal Prøver: Runkelroe 173, Sukkerroe 26, Kaalroe 105, Turnips 143 og Gulerod 28, i alt 475 Prøver, hvoraf 49 er Maaleprøver, der ikke er medregnede i nedenstaaende Oversigt. 111 Prøver stammer fra Roefrøpartier, som er udførte til Sverige, og for hvilke de svenske Statsmyndigheder som Betingelse for Indførselstilladelse fordrer, at Statsfrøkontrollen kontrollerer, at Leveringerne svarer til de ved Salget opgivne Sorts- og Stamme-navne. 25 Prøver er af Partier, underkastede den selvvirkende Kontrol ogsaa med Hensyn til Roefrøets Ægthed. Resten af Prøverne er med Undtagelse af 4 indsendte af Frøhandlere.

Af de 111 Partier, der er eksporterede til Sverige, har 104 svaret fuldt ud til de opgivne Stammebetegnelser, 6 af Prøverne har faaet mindre Bemærkninger, 1 Prøve har ikke svaret til den opgivne Stammebetegnelse. Af de øvrige 315 Prøver har 12 været forkert sorts- eller stammebenævnte, medens 59 har faaet Bemærkninger af mere eller mindre væsentlig Karakter. Til den øvrige Del af Prøverne er der intet fundet at indvende mod de opgivne Sorts- og Stammebetegnelser.

Foruden de nævnte 475 Prøver har Statsfrøkontrollen for egen Regning ladet udsaa 27 Prøver Fodersukkerroe og 59 Prøver Kaalroe, Herning, Studsgaard og Wilhelmsburger af Frøpartier, der er underkastede Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol med Hensyn til de Forhold, der kan afgøres ved en Laboratorieundersøgelse, men derimod ikke Ægthedskontrollen. Af Kaalroerne har 1 Prøve, benævnt som Herning, ikke været af den opgivne Stamme, 3 Prøver Kaalroe har faaet Bemærkninger af mere eller mindre væsentlig Karakter. De øvrige 82 Prøver har svaret til de opgivne Stammebetegnelser.

Bedømmelsen af Roeprøverne er som i tidligere Aar foretaget med Bistand af Statens Rodfrugtforsøg ved Forsøgsleder *J. C. Lunden*.

C. Frø af Græsmarksbælgplanter.

I Foraaret 1927 blev der i Kontrolmarkerne udsaaet i alt 268 Prøver af Lucerne, Rødkløver og Hvidkløver. Undersøgelsen af disse Prøver er afsluttet Sommeren 1928. For de fleste af Lucerneprøverne har Overvintringen været saa daarlig, at man intet sikkert har kunnet sige om Ægtheden. For Prøverne af Rødkløver og Hvidkløver har de væsentligste Resultater været følgende:

Af 44 Prøver Rødkløver, opgivet som Hersnap, var 1 ikke af den opgivne Stamme, medens 3 Prøver havde et fra Hersnap afvigende Udseende, uden at det dog med Sikkerhed kunde siges, at de ikke hørte til nævnte Sort.

24 Prøver har været benævnt som sildig svensk Rødkløver. Disse har i alt væsentligt svaret til det opgivne. Kun i to af Prøverne har der været en ringe Indblanding af tidlig Kløver. Ganske anderledes stiller det sig med Prøver af mellem-europæisk Herkomst. 2 Prøver har været benævnte som halv-sildig kurlandsk; den ene var en Blanding af tidlig og sildig, den anden var en ren sildig Kløver. 17 Prøver var benævnte som sildig kurlandsk. 15 af disse var blandede med tidlig Rødkløver i større eller mindre Grad, kun 2 af Prøverne var ren sildig Kløver. 1 Prøve, benævnt som sildig Rødkløver polsk-kurlandsk-svensk, var næsten ren tidlig Kløver, medens 1 Prøve, benævnt som sildig kurlandsk-bøhmisk, var en Blanding af tidlig og sildig. — Erfaringerne, der er vundne gennem flere Aars Kontrol, viser, at medens den svenske Rødkløver i Reg-

len svarer til den opgivne Sortsbetegnelse, er det en meget væsentlig Part af Kløverfrøet, som kommer sydfra, der ikke svarer til de opgivne Betegnelser. Følgen maa være, at man af sildig Rødkløver bør købe Frø af danske Sorter eller, hvis dette ikke kan faas, svensk Frø, naar man vil være sikker paa at faa ren sildig Rødkløver. Bliver man nødt til at købe sildig Rødkløver fra de mellemeuropæiske Salgssteder, maa det tilraades at forlange Garanti for, at det er ublandet sildig Rødkløver med Ret til Erstatning, hvis det gennem Kontrol skulde vise sig, at dette ikke er Tilfældet.

5 af Hvidkløverprøverne har været benævnte som Strynø, 46 som Morsø. Disse 51 Prøver har alle svaret til Sortsbetegnelsen.

I Foraaret 1928 er der udsaaet 312 Prøver af Græsmarksplanter. Resultatet af disse Udsaaninger vil foreligge i Sommeren 1929.

D. Havefrø.

Der er kun undersøgt enkelte Prøver af Rødbede, Kaal og Havegulerødder; sidstnævnte er omtalt under »B. Roefrø«. 1 Prøve Rødbede indeholdt enkelte pCt. »uægte« Rødder. De øvrige Prøver har svaret til de opgivne Sortsbetegnelser.

Forsøgsleder *Holmgaard* har i Aarets Løb fungeret som Skønsmand i en Del Sager vedrørende Klager over Fejll levering af Frø. Af disse Sager skal følgende nævnes:

1) Af en Købmand leveres der til en Landmand 150 kg Ærter, opgivet som Glænø-Ærter. Landmanden fører paa Grundlag af Plantebestanden i Marken Klage over mangelfuld Spireevne. Købmanden, der har forsikret mod Fejlekspeditioner, lader det fremkomne Erstatningskrav gaa videre til Forsikringsselskabet, idet han paa Grundlag af Landmandens Klage formener, at der fejlagtig er leveret Landmanden Ærter af et bestemt Parti Foderærter af udenlandsk Oprindelse i Stedet for af et Parti Glænø-Ærter. Ved Undersøgelsen viste det sig at være Glænø-Ærter, der voksede paa det omhandlede Areal hos Landmanden. Da det videre viste sig, at ovennævnte Parti Foderærter ikke kunde være Glænø-Ærter, afvistes Paastanden om, at der kunde være sket en Fejlekspedition.

2) Af Klager over Indblanding af Humle-Sneglebælg i Lucerne har der været en enkelt. Da det ved Undersøgelsen

viste sig, at forskellige Forhold talte for, at der var leveret en Blanding af de to Frøarter, blev der tilkendt Klageren en Erstatning paa 200 Kr. pr. Td. Ld.

3) Ved en Fejl var der leveret forskellige Landmænd Kors-Byg i Stedet for Juli-Byg. Da Juli-Byg modner en Tid før Kors-Byg, hvorved Juli-Bygget i visse Henseender faar en større Værdi end Kors-Bygget, skønnedes der at være Grundlag for en mindre Erstatning. Der tilkendtes Klagerne en Erstatning paa ca. Halvdelen af den for Saasæden betalte Pris.

VIII. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Af de Frøprøver, hvis Renhed skal bestemmes i Garantiøjemed, udføres der to Analyser med lige store Vægtmængder. Af disse Analyser udregnes derpaa Gennemsnitstallene, undertagen i de Tilfælde, hvor Forskellen mellem de fundne to Renhedsprocenttal er større end det i Erstatningsreglerne fastsatte Analysespillerum. I saa Fald udføres en ny Analyse; denne sidste falder som Regel mellem de to første. I Tabel 8 er i første Rubrik anført, hvor mange Prøver der er undersøgte for Renhed i Garantiøjemed af de forskellige Frøarter, og i de efterfølgende Rubrikker, hvorledes disse Prøver fordeler sig med Hensyn til Forskellen mellem de to foretagne Renhedsbestemmelser.

En Sammenligning af Tabellen med den tilsvarende i Aarsberetningen i Fjor vil vise, at der i Aar er flere Prøver med store Differenser mellem de to sammenhørende Bestemmelser. Dette gælder i særlig Grad Hundegræs og finder sin naturlige Forklaring i, at det daarligt udviklede Frø af Høsten 1927 var meget vanskeligt at rense. Saavel Raavare- som Renwareprøver havde derfor gennemgaaende lavere Renhed end normalt, hvilket naturligvis medfører større Differenser.

IX. Blandfrø.

Af de i Aarets Løb for Renhed undersøgte Prøver viste 194 sig at være Frøblandinger, d. v. s., at de indeholdt 15 pCt. eller derover af fremmed Kulturfrø. 134 af disse Prøver

Tabel 8. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Frøart	Antal Prøver	Differensens gennemsnitlige Størrelse i pCt.	Antal Prøver og Procentantal Prøver, i hvilke Differensen er										3 pCt. og der-over.	
			0—0.49		0.50—0.99		1.00—1.49		1.50—1.99		2.00—2.99			
			Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
Rødkløver . . .	436	0.65	204	46.8	131	30.0	70	16.1	24	5.5	5	1.1	2	0.5
Hvidkløver . . .	170	0.75	66	38.8	60	35.3	27	15.9	9	5.3	7	4.1	1	0.6
Alsikekløver . .	110	0.80	40	36.4	28	25.5	24	21.8	13	11.8	5	4.5	0	0
Hl.-Sneglebælg	64	0.32	51	79.7	11	17.2	2	3.1	0	0	0	0	0	0
Lucerne	76	0.46	50	65.8	15	19.7	8	10.5	3	4.0	0	0	0	0
Gul Rundbælg.	51	0.65	23	45.1	18	35.3	7	13.7	3	5.9	0	0	0	0
Alm. Kællinget.	70	0.53	38	54.3	19	27.2	8	11.4	4	5.7	1	1.4	0	0
Timothe	128	0.62	68	53.1	31	24.2	17	13.3	7	5.5	3	2.3	2	1.6
Alm. Rajgræs . .	337	0.91	124	36.8	92	27.3	53	15.7	30	8.9	27	8.0	11	3.3
Ital. Rajgræs . .	228	0.59	131	57.5	54	23.7	24	10.5	6	2.6	12	5.3	1	0.4
Eng-Svingel . .	251	0.90	86	34.3	78	31.1	42	16.7	22	8.7	17	6.8	6	2.4
Stivbl. Svingel.	14	0.69	6	42.9	4	28.6	3	21.4	0	0	1	7.1	0	0
Ager-Hejre . . .	100	0.86	39	39.0	33	33.0	14	14.0	6	6.0	4	4.0	4	4.0
Draphavre	47	0.90	22	46.8	7	14.9	8	17.0	7	14.9	2	4.3	1	2.1
Hundegræs . . .	1026	1.33	274	26.7	224	21.8	177	17.3	118	11.5	130	12.7	103	10.0
Eng-Rævehale . .	63	2.20	12	19.0	5	7.9	10	15.9	7	11.1	10	15.9	19	30.2
Fioringræs	18	0.58	12	66.6	3	16.6	1	5.6	1	5.6	1	5.6	0	0
Alm. Rapgræs . .	249	1.46	66	26.5	46	18.5	29	11.65	27	10.8	52	20.9	29	11.65
Eng-Rapgræs . .	61	1.59	14	23.0	12	19.7	12	19.7	3	4.9	9	14.7	11	18.0
Fløjlsgræs	6	1.27	1	16.7	1	16.7	2	33.3	0	0	2	33.3	0	0
Kamgræs	7	0.44	5	71.4	1	14.3	1	14.3	0	0	0	0	0	0
Runkelroe	253	0.72	121	47.8	75	29.6	29	11.5	16	6.3	6	2.4	6	2.4
Sukkerroe	51	0.49	30	58.8	17	33.3	3	5.9	1	2.0	0	0	0	0
Gulerod	133	0.84	45	33.9	39	29.3	27	20.3	12	9.0	10	7.5	0	0
Turnips	225	0.53	131	58.2	64	28.5	20	8.9	4	1.8	3	1.3	3	1.3
Kaalroe	227	0.54	126	55.5	68	30.0	24	10.6	6	2.6	2	0.9	1	0.4
Havre	29	0.30	23	79.3	5	17.3	0	0	1	3.4	0	0	0	0
2rd. Byg	182	0.22	168	92.3	13	7.1	1	0.6	0	0	0	0	0	0
Rug	5	1.05	2	40.0	1	20.0	0	0	1	20.0	1	20.0	0	0
Hvede	13	0.13	12	92.3	1	7.7	0	0	0	0	0	0	0	0
Hør	37	0.39	25	67.6	11	29.7	1	2.7	0	0	0	0	0	0
Ært	11	0.67	5	45.4	2	18.2	3	27.3	1	9.1	0	0	0	0
Hvidkaal	38	0.43	28	73.7	7	18.4	1	2.6	2	5.3	0	0	0	0
Blomkaal	6	0.22	6	100.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rødbede	9	0.45	6	66.7	2	22.2	1	11.1	0	0	0	0	0	0
Radis	5	0.68	1	20.0	3	60.0	1	20.0	0	0	0	0	0	0
Spinat	6	0.43	3	50.0	3	50.0	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt	4742	—	2064	43.5	1184	25.0	650	13.7	334	7.1	310	6.5	200	4.2

var indsendte under Navn af Blandfrø eller lignende Betegnelse; de øvrige 60 var ved Indsendelsen betegnet som en bestemt Art.

Af 3798 Prøver, der var indsendte som Hundegræs, var 28 eller 0.7 pCt. Blandfrø.

Af 1013 Prøver, der var indsendte som Eng-Svingel, viste 11 (= 1.1 pCt.) sig at være Blandfrø.

X. Det ondartede Ukrudsfør.

Efter Reglerne for Frøundersøgelser er følgende Arter at betragte som ondartet Ukrud:

I Græs- og Kløverfrø: Lugtløs Kamille (*Matricaria inodora*), Ager-Gaaseurt (*Anthemis arvensis*), Gul Okseøje (*Chrysanthemum segetum*), Hvid Okseøje (*Chrysanthemum leucanthemum*), Kløversilke (*Cuscuta trifolii*), Storkornet Silke (*Cuscuta sp.*), Vild Gulerod (*Daucus carota*), Vandgrenet Ranunkel (*Ranunculus repens*) samt Brandkorn og Sklerotier; i Kornarterne: Klinte (*Agrostemma githago*), Alm. Hejre (*Bromus secalinus*), Kiddike (*Raphanus raphanistrum*), Kornblomst (*Centaurea cyanus*) samt Brandkorn og Sklerotier.

Til Bestemmelse af Prøvernes Indhold af disse Frøarter undersøges saa store Middelprøver, at de bestaar af ca. 10 000 Frø af den paagældende Kulturfrøart. Af Rødkløver, Lucerne, Rajgræsserne og flere undersøges saaledes 20 g, af Hvidkløver og Alsikekløver 7.5 g, af Hundegræs 10 g, af Korn 0.5 kg o. s. v.

I Tabel 9 findes Resultaterne af disse Undersøgelser for Græs- og Kløverfrø. Opgørelsen omfatter kun Prøver af rensede Varer, saaledes som de gaar i Handelen direkte til Udsæd, idet man anser det for at være af mindre Interesse, hvorledes Prøver af Raavarer eller delvis rensede Varer forholder sig med Hensyn til Indhold af Ukrud.

For hver Kulturfrøart er i Tabellens første Rubrik anført, hvor mange Prøver der i alt er undersøgt, og i de følgende Rubrikker er angivet, hvorledes de undersøgte Prøver grupperer sig med Hensyn til Indhold af hver Art af ondartet Ukrud.

I Afsnittet længst til højre i Tabellen er endvidere angivet, hvorledes Prøverne fordeler sig med Hensyn til Forekomsten af alle Arter af ondartet Ukrud under eet.

Tabel 9. Oversigt over Forekomsten af ondartet Ukrud i Frøprøver.

Frøart	Antal Prøver i alt	Lugtløs Kamille (<i>Matricaria inodora</i>)				Ager-Gaaseurt (<i>Anthemis arvensis</i>)				Gul Okseøje (<i>Chrysanthem. segetum</i>)				Hvid Okseøje (<i>Chrysanthem. leucanthemum</i>)				Vild Gulerod (<i>Daucus carota</i>)				Vandgrenet Ranunkel (<i>Ranunculus repens</i>)				En eller flere ondartede Ukrudsfrøarter forekom i Antal Prøver med Antal Korn pr. kg			
		Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg											
		0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000				
Rødkløver	460	427	31	2	0	340	110	10	0	454	6	0	0	439	4	17	0	161	71	194	34	415	45	0	0	85	103	236	36
Hvidkløver	175	164	0	11	0	125	0	49	1	175	0	0	0	164	0	11	0	174	0	1	0	173	0	1	1	114	0	60	1
Alsikekløver	153	115	0	38	0	143	0	10	0	153	0	0	0	147	0	6	0	151	0	2	0	152	0	1	0	104	0	49	0
Humle-Sneglebælg	125	124	1	0	0	93	14	16	2	125	0	0	0	125	0	0	0	123	2	0	0	64	30	31	0	53	32	37	3
Lucerne	160	160	0	0	0	160	0	0	0	160	0	0	0	160	0	0	0	114	36	10	0	160	0	0	0	116	35	9	0
Gul Rundbælg ...	72	72	0	0	0	52	18	2	0	72	0	0	0	72	0	0	0	66	6	0	0	57	13	2	0	40	30	2	0
Alm. Kællingetand	103	103	0	0	0	103	0	0	0	103	0	0	0	103	0	0	0	96	5	2	0	103	0	0	0	96	5	2	0
Timothe	167	90	0	31	46	134	0	24	9	167	0	0	0	89	1	57	20	166	0	1	0	167	0	0	0	81	1	23	62
Alm. Rajgræs	200	183	16	1	0	95	60	45	0	198	2	0	0	180	15	5	0	200	0	0	0	148	43	9	0	66	64	70	0
Italiensk Rajgræs	146	135	9	2	0	83	32	31	0	143	3	0	0	144	2	0	0	143	2	1	0	122	23	1	0	68	40	37	1
Eng-Svingel	123	117	6	0	0	98	21	4	0	122	1	0	0	118	4	1	0	120	3	0	0	66	50	7	0	54	50	19	0
Stivbl. Svingel ...	21	20	0	1	0	16	0	5	0	21	0	0	0	21	0	0	0	21	0	0	0	19	0	2	0	14	0	7	0
Ager-Hejre	114	103	8	3	0	73	27	12	2	111	2	1	0	104	7	3	0	111	3	0	0	101	10	3	0	55	34	22	3
Drophavre	97	97	0	0	0	97	0	0	0	97	0	0	0	97	0	0	0	97	0	0	0	97	0	0	0	97	0	0	0
Hundegræs	188	168	9	11	0	140	25	23	0	186	2	0	0	172	11	5	0	180	6	2	0	102	39	47	0	72	37	78	1
Eng-Rævehale	36	27	0	9	0	35	0	1	0	36	0	0	0	32	0	4	0	33	0	3	0	20	0	16	0	13	0	22	1
Fioringræs	26	26	0	0	0	26	0	0	0	26	0	0	0	17	0	7	2	26	0	0	0	26	0	0	0	17	0	7	2
Alm. Rapgræs	57	40	0	10	7	53	0	2	2	53	0	3	1	41	0	7	9	57	0	0	0	55	0	2	0	28	0	13	16
Eng-Rapgræs	60	60	0	0	0	60	0	0	0	60	0	0	0	60	0	0	0	60	0	0	0	60	0	0	0	60	0	0	0
Fløjlsgræs	29	28	0	1	0	29	0	0	0	29	0	0	0	24	0	5	0	28	0	1	0	28	0	1	0	22	0	7	0
Kamgræs	19	19	0	0	0	19	0	0	0	19	0	0	0	19	0	0	0	18	1	0	0	19	0	0	0	18	1	0	0
I alt...	2531	2278	80	120	53	1974	307	234	16	2510	16	4	1	2328	44	128	31	2145	135	217	34	2154	253	123	1	1273	432	700	126

Det ses af denne Afdeling, at i 1273 eller ca. Halvdelen af alle undersøgte Prøver er ikke fundet ondartet Ukrud af nogen Art, og i 432 Prøver er fundet under 100 Frø pr. kg, hvilket dækkes af Erstatningsreglernes Spillerum ved Garantien »fri for ondartet Ukrud«. Af de undersøgte 2531 Prøver opfylder altsaa 1705 denne Garanti. Kun 126 Prøver, altsaa ca. 5 pCt., indeholder over 1000 Frø af ondartet Ukrud pr. kg. Oftest forekommer disse større Mængder i Timothe og Alm. Rapgræs, der begge ret almindeligt indeholder en Del Lugtløs Kamille.

Naar Forekomsten af ondartet Ukrud i Aar er mindre end f. Eks. i Fjor, er Aarsagen i øvrigt uden Tvivl for en Del den, at der paa Grund af den daarlige Frøhøst i Danmark og de ringe Tilførsler fra Sverige er indført mere amerikansk Frø, der, fordi det er avlet under andre Klimaforhold, ikke indeholder de Ukrudsfrøarter, som vi under vore Forhold anser for ondartede. Det kan ikke undre, at Frø af disse Arter særlig forekommer i Frø, der avles herhjemme eller i Nabolandene.

Frø af Storkornet Silke er kun fundet i 11 af 460 Prøver Rødkløver, i 3 af 175 Prøver Hvidkløver, i 1 af 153 Prøver Alsikekløver og i 8 af 160 Prøver Lucerne; i alle Tilfælde er de fundne Mængder ganske smaa. Frø af Kløversilke er fundet i 9 af 460 Prøver Rødkløver, i 1 af 175 Prøver Hvidkløver, i 3 af 153 Prøver Alsikekløver, i 2 af 160 Prøver Lucerne, i 1 af 72 Prøver Gul Rundbælg og i 3 af 103 Prøver Alm. Kællingetand; ogsaa her er de fundne Mængder smaa med Undtagelse af 1 Prøve Alsikekløver, hvor der fandt 530 Korn pr. kg.

Foruden i de Kulturfrøarter, der er nævnte i Tabellen, er ondartet Ukrudsfrø af forskellige Arter fundet i Prøver af Blodkløver og ofte i Blandfrø.

Kun i faa af de undersøgte Prøver af Kornarterne findes ondartet Ukrud, og hvor det findes, er det i forholdsvis smaa Mængder.

Af Kiddike har der i 6 af 163 Prøver Havre været gennemsnitlig 49 Korn pr. kg. Desuden forekom Kiddike i 22 af 351 Prøver 2-rd. Byg med et Gennemsnit af 30 Korn pr. kg og i 1 af 10 Prøver 6-rd. Byg med 268 Korn pr. kg. Kornblomst er fundet i 1 af 163 Prøver Havre med 25 Korn pr. kg og i 14 af 351 Prøver 2-rd. Byg med gennemsnitlig 11

Korn pr. kg. I 2 af 351 Prøver 2-rd. Byg samt i 2 af 163 Prøver Havre fandtes enkelte Frø af Klinte. Af Alm. Hejre er der fundet enkelte Frø i 2 af 163 Prøver Havre.

Sklerotier af Meldrøjersvampen (*Claviceps purpurea*) er fundet i 50 af 167 Prøver Timothe, i 45 af 200 Prøver Alm. Rajgræs, i 11 af 123 Prøver Eng-Svingel, i 10 af 114 Prøver Ager-Hejre, i 24 af 26 Prøver Fioringræs, i 20 af 57 Prøver Alm. Rapgræs, i 18 af 60 Prøver Eng-Rapgræs, i 23 af 29 Prøver Fløjlsgræs og desuden i en Del Prøver af andre Frøarter. Disse Sklerotier forekommer dog i Reglen kun i ringe Mængde. I alle 24 Prøver af Fioringræs samt i 5 Prøver Fløjlsgræs er de imidlertid fundet i større Antal.

Sklerotier af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er fundet i 93 af 460 Prøver Rødkløver, i 2 af 175 Prøver Hvidkløver, i 4 af 153 Prøver Alsikekløver, i 8 af 125 Prøver Humle-Sneglebælg, i 1 af 160 Prøver Lucerne, i 2 af 7 Prøver Blodkløver og i 1 af 57 Prøver Blandfrø. Kløverens Traadkølle (*Typhula trifolii*) er fundet i 7 af 460 Prøver Rødkløver, i 1 af 175 Prøver Hvidkløver og i 1 af 72 Prøver Gul Rundbælg. I alle Tilfælde er der kun fundet enkelte af disse Sklerotier i Prøverne.

Draphavre-Brand (*Ustilago perennans*) er fundet i 18 af 97 Prøver Draphavre, men kun i ringe Mængde. Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) forekom i 48 af 114 Prøver Ager-Hejre. 27 af 29 undersøgte Prøver Fløjlsgræs indeholdt Brandkorn (*Tilletia holci*).

Aksbakteriose i Hundegræs (*Erwinia Rathayi*) er fundet i 30 af 188 Prøver Hundegræs. Indholdet af angrebne Korn svingede mellem 500 og 6000 pr. kg med et Gennemsnit af 1850; 1 kg Hundegræsfrø indeholder ca. 970 000 Korn.

XI. Dyr, fundne i Frøprøverne.

Meddelelserne i dette Afsnit omhandler, ligesom det var Tilfældet i Afsnittet om ondartet Ukrud og Sklerotier i Markfrø, kun Efteranalyserne.

Ved alle de i Aarets Løb foretagne 36 Efteranalyser af Eng-Rævehale er der fundet Larver af Rævehale-Myggen (*Oligotrophus alopecuri*). Prøverne indeholdt mellem 118 000 og 398 000 angrebne Frø pr. kg. Gennemsnitlig var 13.9 pCt. af Varens Vægt eller ca. 16 pCt. af Frøene ødelagt af Larven. Det synes, som Frøavlens af denne Art og dermed ogsaa dens Dyrkning som Foderplante i høj Grad vanskeliggøres af dette Skadedyr.

Dværg-Rundorm eller »Aal« (*Tylenchus sp.*) er fundet i 39 af 188 Prøver Hundegræs med i Gennemsnit 1525 angrebne Korn pr. kg, i 2 af 460 Prøver Rødkløver med gennemsnitlig 1000 Frø pr. kg og i en Prøve Alm. Kællingetand (af 103) med 2000 Frø pr. kg.

XII. Frøets Vandindhold.

Som allerede omtalt i Aarsberetningen 1926—27, affødte de uheldige Vejrforhold under Frøhøsten 1927 en fornyet livlig Drøftelse af Spørgsmaalet om, med hvor højt Vandindhold Frø kan oplagres uden Fare for Spireevnen eller Sundhedstilstanden.

Efter at man havde indsamlet Oplysninger hos Frøfirmaerne, som nærmere omtalt Side 2 i nærværende Beretning, udsendtes den 17. December 1927 den Side 2—4 aftrykte Meddelelse fra Statsfrøkontrollen, hvori ogsaa Forhold vedrørende Vandindholdet er omtalt.

Der er næppe Tvivl om, at mange Partier af danskavlet Græsfrø i Efteraaret 1927 blev lagt paa Lagrene med betydelig højere Vandindhold end de 12 pCt., der ifølge Statsfrøkontrollens Erstatningsregler forstaaes ved normalt Vandindhold.

At det Græsfrø, som benyttedes i Detailekspeditionen i Foraaret 1928, almindelig havde et væsentlig højere Vandindhold end 12 pCt., fremgaar af nedenstaaende Angivelser af Vandindholdet i en Del store Partier, der paa det Tidspunkt, Prøverne blev udtagne (Januar—Februar—Marts), var færdigbehandlet til Udvejning.

pCt. Vandindhold i forskellige Partier:

Timothe: 14.8—14.6—13.3—14.2 svensk, 15.0 kurlandsk, 11.6 amerikansk.

Alm. Rajgræs: 14.2—13.9—16.0—15.9—15.8—15.2—16.2—14.4—16.0—14.6—16.7—16.4.

Italiensk Rajgræs: 15.4—13.7—15.5—14.8—15.0—16.4—16.5.

Draphavre, fransk: 15.1—12.3—13.7—13.8—14.5.

Hundegræs: 15.0—14.4—13.9—14.4—14.8—14.7—14.2—14.3—14.8—15.8.

Eng-Svingel: 15.5—16.0—14.8—15.9—12.8—15.8—16.7.

Ager-Hejre: 15.9—14.0—17.2—18.5—18.9—16.4—14.0—17.2—18.3.

Eng-Rapgræs, amerikansk: 11.7—12.4.

Alm. Rapgræs: 15.0—13.8.

Som ofte paapeget, er der næppe stor Fare ved Opbevaring med temmelig højt Vandindhold, saalænge det kun drejer sig om Lagring Vinteren over. Faren indtræffer først om Foraaret, naar Varmen indfinder sig. Det Frø, der anvendes til Udsæd her i Landet, fordeles imidlertid til Forbrugerne i Februar—Marts, og det er derfor let forstaaeligt, at Prøverne, der undersøgt af disse Leveringer, og som fremskaffedes i Ud-

vejningstiden, ikke viste Tegn paa, at det fugtigt oplagrede Frø havde taget Skade med Hensyn til Spireevnen.

Af Hensyn til Fare for Forringelse af Frø med relativt højt Vandindhold, naar det skulde opbevares Sommeren over, udsendtes gennem Landbrugs- og Dagblade den 12. Maj en Meddelelse af følgende Ordlyd:

Kornets Vandindhold.

Pas paa, at Sædekorn og Frø, der opbevares med højere Vandindhold end normalt, ikke tager Skade, nu da der kommer Varme i Luften.

Sædekorn og Frø, der blev høstet i 1927, havde gennemgaaende 2—4 pCt. højere Vandindhold end normalt. Under gode Høstforhold her i Landet har Sædekorn, Ærter, Runkelroe- og Sukkerroefrø et Vandindhold af 14—15 pCt., Græs- og Gulerodsfrø af 12—13 pCt., Kløverfrø o. lign. af 10—11 pCt., Kaal-, Kaalroe- og Turnipsfrø o. lign. af 8—9 pCt. Naar Frøet oplagres med et Vandindhold, som det her nævnte, paa almindelig gode Lagre, tager Frøet i Reglen ingen Skade, selv om det opbevares en Sommer over. Jo højere Vandindholdet ligger over disse Tal, desto større Fare er der for, at Frøet lider Skade, og denne Skade bliver desto større, jo højere Temperaturen er, idet Aandingen tiltager i langt stærkere Grad end Temperaturen. Ved Aandingen stiger Temperaturen i Frøet, der da under særlig ugunstige Forhold i Løbet af kort Tid kan blive ødelagt. Det maa derfor tilraades alle, der har oplagret Sædekorn og Frø med højere Vandindhold end de nævnte Tal, at være agtpaagivende nu, da Temperaturen stiger. Sikrest vil det naturligvis være at tørre Frøet, saa Vandindholdet nedbringes til de nævnte Normaltal; kan dette ikke lade sig gøre, maa Frøet ved Kastning og Blæsning udluftes hyppigt, ligesom det vil være heldigt, naar Luften er tør, at skabe kraftig Gennemtræk paa Lageret.

Frø, hvis Vandindhold skal bestemmes, maa indsendes i lufttæt lukket Beholder (Blikrør, tør Flaske med tætsluttende Korkprop el. lign.). Saadanne Rør faas ved Henvendelse til Statsfrøkontrollen.

Vejrforholdene ved Frøhøsten i 1928 medførte ligesom i de to foregaaende Aar, at Frøet gennemgaaende blev bjærget med relativt højt Vandindhold, og Spørgsmaalet har derfor fuldt ud beholdt sin Aktualitet. De Erfaringer, man har indvundet i de to foregaaende Aar, har begrundet den Antagelse, at de af Statsfrøkontrollen tidligere ansatte Tal for normalt Vandindhold i Græsfrø muligvis er noget lavere end strengt nødvendigt. Man har derfor fra Frøkontrollen den 11. September 1928 gennem Bladene udsendt følgende Meddelelse:

Vandindhold i Græsfrø.

I Statsfrøkontrollens Erstatningsregler er der anført, at et Vandindhold af 12 pCt. i Græsfrø betragtes som garanteret, naar Varen er solgt som »normal«, »tør« eller »sækketør«, og intet bestemt Tal er opgivet for Vandindhold. Tallet 12 er fastsat paa Grundlag af en Række Undersøgelser i tidligere Aar af Vandindhold i Græsfrø, saaledes som det forhandles til Brugsfrø, saavel danskavlet som indført. En Del af det indførte Frø, navnlig det amerikanske, er imidlertid ofte væsentlig tørrere end det danske Frø.

Af det i 1927 og det i 1928 her i Landet avlede Græsfrø har forskellige Avlerfirmaer ladet foretage Vandindholdsbestemmelser af det fra Avlerne modtagne Frø. Efter Opgivelser fra forskellige Avlerfirmaer er nedennævnte Gennemsnitstal udregnet:

Art	1927		1928	
	Tons Frø	Gennemsnitsprocent Vand	Tons Frø	Gennemsnitsprocent Vand
Alm. Rajgræs	160	15.5	115	15.3
Ital. Rajgræs	82	15.6	48	16.3
Eng-Svingel	31	16.1	36	15.2
Hundegræs	99	14.7	81	15.7
Alm. Rapgræs	85	14.4	—	—

Af ovenstaaende Tabel ses det, at Vandindholdet i de to omhandlede Aar har været væsentlig højere end 12 pCt. Det formenes, at i Almindelighed tørres kun de Partier af Græsfrø kunstigt, hvis Vandindhold er 1—2 pCt. højere end de her anførte Gennemsnitstal, medens det øvrige Frø oplagres med det Vandindhold, som det har efter Rensningen. Hovedparten af dette Frø sælges i Løbet af Vinteren til Udsaaning, inden Temperaturen om Foraaret er steget højere end til 10—12; i Løbet af dette Tidsrum vil der i Almindelighed næppe være Tale om nogen væsentlig Tilbagegang i Spireevne af Frø, hvis Vandindhold svarer til de anførte Gennemsnitstal. Skal Frøet opbevares Sommeren over eller længere Tid, vil det være betænkeligt at oplagre det med et Vandindhold, der er over 14—15 pCt. Undersøgelser, som Statsfrøkontrollen har foretaget paa to Frølagre, viser nemlig, at Græsfrø med et Vandindhold, der er over ca. 14 pCt., i nogle Tilfælde i Løbet af 1 Aar er gaaet saa stærkt tilbage i Spireevne, at det har tabt væsentligt i Værdi; jo mere tørre og luftige Lagrene er, desto mindre Risiko er der ved at oplagre Frøet med forholdsvis højt Vandindhold; paa de fleste almindelige Lagre faar Frøet efter en Tids Opbevaring et Vandindhold af 12—13 pCt. i Sommermaanederne og ca. 14 pCt. i Vintermaanederne.

Efter de Erfaringer, man har nu, kan Tallet for, hvad der skal forstaas ved »normal«, »tør« og »sækketør« i Statsfrøkontrollens Erstatningsregler, sikkert forhøjes fra 12 til 14 pCt., idet der næppe er Tale om, at Græsfrø med et Vandindhold af indtil 14 pCt. under almindelige gode Lagerforhold gaar væsentlig tilbage i Spireevne i det første Aar. Som Følge heraf vil man foreslaa Frøkontrolkommissionen fra næste Sæsons Begyndelse for Græsfrøets Vedkommende at forhøje Tallet i Erstatningsreglerne for »normal«, »tør« og »sækketør«.

Spørgsmaalet om, med hvilket Vandindhold det er forsvareligt at oplagre Frø, griber paa flere Maader ind i Økonomien ved Frøavl og Frøhandel, og det kan langtfra siges at være løst. Som før omtalt, har Statsfrøkontrollen et Par Forsøg løbende, der forhaabentlig kan bidrage noget til at belyse Spørgsmaalet. Forskellige Forhold medfører dog, at det vil blive nødvendigt til Supplering af de Forsøg, der er i Gang, at paabegynde en ny Forsøgsrække i Sommeren 1929.

XIII. Havefrø.

I Tabel 10 er anført Gennemsnitstal for 1927—28 og for Tiaaret 1918—28. Ved Gennemsnitsberegningen udelades for hver Art de laveste Resultater, saaledes som det fremgaar af Tabellen. Ved Afgørelsen af, om et Resultat skal indgaa i Gennemsnitsberegningen, følges den Regel at udelade alle Resultater, der ligger mindst lige saa meget under Gennemsnitstallet for den paagældende Art, som dette ligger under 100; dog maa der i Almindelighed ikke udgaa over 10 pCt. af det samlede Antal Resultater for Arten. Helt kan Reglen imidlertid ikke følges; i visse Tilfælde maa den suppleres med et Skøn under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder.

Ligesom i Fjor er der i Aar udregnet særlige Gennemsnitstal for henholdsvis Have- og Markærter. Ved Beregningen af Gennemsnitstallet for Tiaaret er der ifølge Sagens Natur ikke taget Hensyn til denne Adskillelse.

Da det er et meget lille Antal Prøver af Havefrø, som undersøges for Renhed, er der ikke tilstrækkeligt Grundlag til Beregning af Gennemsnitstal herfor. Tiaars-Gennemsnitstal for Renhed, der har været opførte i Aarsberetningerne i de senere Aar, er derfor udeladte i Aar.

I Oversigten over Gennemsnitstallene for Spireevne for Aaret 1927—28 og Tiaaret 1918—28 har vi udeladt en Del

Tabel 10. Oversigt over Resultaterne af de undersøgte Havefrøprøver.

	Gennemsnitstallene for de i 1927—28 undersøgte Prøver					Gennemsnitst. for de i 1918—28 unders. Prøver		
Frøart	Antal under- søgte Prøver	Spirehastighed	Spireevne	Ikke med- regnede Prøver		Spirehastighed	Spireevne	Antal Prøver under- søgte for Spire- evne
				Antal	med lavere Spireevne end pCt.			
Løg (<i>Allium cepa</i>)	23	49.2	63.2	2	33	60.0	72.3	417
Porre (<i>Allium porrum</i>)	38	62.6	77.9	4	47	58.2	76.3	409
Rødbede (<i>Beta vulgaris rubra</i>).....	74	68.8	73.9	9	34	67.4	72.9 ¹⁾	1171
Spinat (<i>Spinacia oleracea</i>)	69	71.6	82.4	5	56	62.1	78.8	1458
Hvidkaal (<i>Brassica oleracea capitata alba</i>)	212	74.3	87.3	14	68	70.9	84.8	3494
Rødkaal (<i>Brassica oleracea capitata rubra</i>)	31	72.5	87.9	1	70	71.0	86.4	675
Spidskaal (<i>Brassica oleracea capitata elliptica</i>)	32	72.3	83.7	3	63	78.9	89.1	165
Rosenkaal (<i>Brassica oleracea capitata gemmifera</i>).....	13	81.5	90.1	1	77	75.2	88.3	315
Grønkaal (<i>Brassica oleracea acephala</i>)	16	78.6	86.5	1	79	78.0	89.3	335
Blomkaal (<i>Brassica oleracea botrytis</i>)	152	74.0	86.7	14	68	71.4	84.7	1242
Savoykaal (<i>Brassica oleracea capitata sabauda</i>)	20	58.2	80.4	2	53	70.9	87.1	84
Radis (<i>Raphanus sativus radicola</i>)	50	71.0	81.5	2	51	63.3	77.6	969
Ært (<i>Pisum sp.</i>) { Haveærter	95	87.2	88.8	3	70}	86.6	89.8	2536 ²⁾
{ Markærter	100	83.7	88.2	9	70}			
Bønne (<i>Phaseolus vulgaris</i>)	42	87.9	90.4	4	61	85.3	90.8	945
Agurk (<i>Cucumis sativus</i>)	25	83.5	91.7	2	76	79.6	88.7	494
Græskar (<i>Cucurbita Pepo</i>)	14	71.9	77.6	—	—	70.8	77.4	171
Persille (<i>Petroselinum sativum</i>)	22	60.5	69.6	2	26	51.6	63.9	530
Tomat (<i>Solanum lycopersicum</i>)	13	59.0	86.9	1	64	55.6	84.6	182
Salat (<i>Lactuca sativa</i>)	18	86.5	92.3	1	65	77.9	86.3	296

Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 13.1 g.

²⁾ Herunder baade Mark- og Haveærter.

Arter, fordi der var undersøgt saa faa Prøver, at Gennemsnittallet ikke kan anses for at have nogen Betydning som Udtryk for Artens normale Spireevne. Ogsaa en Del af de Tal, der er medtaget i Tabellen, hviler, som det ses af dennes første Rubrik, paa saa svagt et Grundlag, at de maa tages med et vist Forbehold.

XIV. Gaver.

Frøkontrollen har modtaget en Række Tidsskrifter, Beretninger og Særtryk fra andre Frøkontrolanstalter m. fl., for hvilke Frøkontrollens bedste Tak herved udtales.

XV. Frøkontrollkommissionen og Personalet ved Statsfrøkontrollen 1927—1928.

I det omhandlede Arbejdsaar har Frøkontrollkommissionen ved Professor *E. Lindhards* Død den 15. Marts 1928 lidt et smerteligt Tab. Professor *Lindhard*, der havde været Medlem af Kommissionen siden Juni 1920, og som paa Mødet i December 1927 valgtes til Kommissionens Næstformand, har ved sin sjældne Indsigt og klare Forstaaelse af alle Spørgsmaal vedrørende Frøavl og Frøkontrol været Kommissionen en uvurderlig Støtte i de forløbne Aar. Dette vil bl. a. fremgaa af følgende Mindeord, som Kommissionens Formand, Forpagter *Chr. Sonne*, udtalte ved det første Møde efter Professor *Lindhards* Død:

»Da vi sidst var samlede, havde Døden umiddelbart forud bortkaldt vor fortræffelige og højt ansete Kommissionsformand, Professor *W. Johannsen*.

Og atter denne Gang har vi dybt at beklage Tabet af et højt skattet Medlem af vor lille Kreds, idet vi ved Professor *Lindhards* Bortgang er bleven berøvet en kær Kollega — Kommissionens Næstformand — hvem det ogsaa i vort Kommissionsarbejde vil falde saare vanskeligt at erstatte.

Thi *Lindhards* Bortgang betød Tabet af en rig Arbejdsevne, som efter menneskelig Beregning skulde have fundet Udløsning gennem en lang Række frugtbringende Arbejdsaar — og tilmed en rig Arbejdsevne med særlig Tilpasning til de Krav, som vort Kommissionsarbejde stiller til Kredsen af Medvirkende.

Ved sin lyse Intelligens og ved sin dybtgaaende Indsigt i alt, hvad der vedrører Landbrugets Planteavl, fyldte *Lindhard*

saa meget over alt, hvor han virkede. Saaledes ogsaa inden for vor Kreds, hvor yderligere hans rige Lune og store Elskværdighed vandt ham vor varme Sympati.

Hans Bortgang er derfor gaaet os til Hjærte og efterlader ogsaa hos os et dybt Savn.

Men over Savnet lyser Mindet om *Lindhard* som vor fortræffelige og kære Arbejdsfælle. Og dette smukke Minde vil være fredlyst og hædret iblandt os.«

Til Medlemmer af Kommissionen i Professor, Dr. W. *Johannsens* og Professor *E. Lindhards* Sted har Landbrugsministeriet under 13. Juli 1928 beskikket Professor i Botanik ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Dr. phil. *A. Mentz* og Forsøgsleder ved Statens Rodfrugtforsøg *J. Chr. Lunden*.

Med Hensyn til Personaleforandringer i Aarets Løb skal anføres, at Underassistent Frøken *C. Brix* er fratraadt med Sæsonens Udgang, og at Underassistent Frøken *M. Kriel* efter eget Ønske er gaaet over til at være timelønnet Medhjælper. Underassistent Frk. *I. Cortsen* er afgaaet ved Døden.

XVI. Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab fra 1. April 1927 til 31. Marts 1928.

Paa Side 58 findes en tabellarisk Oversigt over Regnskabet i Finansaaret 1927—28. Den samlede Indtægt for Analyser m. m. har været Kr. 167 153.99, hvilket er Kr. 17 492.64 mindre end budgetteret; Nedgangen skyldes de reducerede Analysetakster. Udgiften, Kr. 183 706.52, har været Kr. 13 294.61 mindre end anslaaet paa Budgettet. Statstilskudet udgør Kr. 16 552.53, hvilket er Kr. 4 198.03 mere end budgetteret. Statsfrøkontrollens Tilgodehavende, som ved Finansaarets Begyndelse udgjorde Kr. 47 735.83 (heraf kun indgaaet Kr. 43 343.72), var ved Aarets Slutning Kr. 43 153.21.

Det skal bemærkes, at nedenanførte Beløb, der ikke kommer til Udbetaling, er udeladte i omstaaende Oversigt, hvorimod de i Statsregnskabet er opførte som Statstilskud.

1. 8 pCt.s Bidrag til Pensionsfonden	Kr. 6 333.60
2. Assurancepræmie til Statsbrandforsikringsfonden	» 112.50
3. Rente og Afskrivning af den i fast Ejendom og Anlæg anbragte Kapital	» 19 849.00

Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab
fra 1. April 1927 til 31. Marts 1928.

	Kr.	Øre
Indtægter:		
8506 fuldstændige Analyser à 3 Kr.—12.50 Kr.....	60063	62
4560 Spiringsbestemmelser à 1.60 Kr.—9 Kr.....	19614	76
3229 Renhedsbestemmelser à 1.26 Kr.—6 Kr.....	7463	34
178 Silkebestemmelser à 3.20 Kr.—4 Kr.....	656	00
1043 Ægtheds- og Avlsstedsbestemmelser.....	4256	00
619 Vandindholdsbestemmelser à 1.25 Kr.	773	75
244 Il-Analyser.....	2317	27
Andre Laboratorieundersøgelser.....	7041	30
Kontrol dyrkning af Saasæd og Roefrø m. m.....	3912	00
Tilgodehavende fra Finansaaret 1925—26.....	516	50
do. " do. 1926—27.....	42827	22
Godtgørelse for Prøveudtagning, Rejser, Afgørelse af Erstatnings- sager m. m.....	9891	47
do. » Indkaldelse af Prøver, Udarbejdelse af Oversigter m. m.....	4231	30
do. » Udlæg til Telegrammer, Telefon, Porto, Klarering, Frugt m. m.	517	96
do. » Frøsamlinger, Prøveposer, Duplikater m. m. ...	1576	02
do. » Opbevaring af Prøver og Udfærdigelse af Udfør- selsattester.....	318	00
do. » Aarsberetninger og andre Tryksager.....	228	30
40 pCts Godtgørelse af 33.60 Kr. for Reparation i Direktørens Bolig.....	13	44
Indvundne Renter + Kursgevinst.....	935	74
Tilskud fra Statskassen.....	16552	53
I alt...	183706	52

	Kr.	Øre
Udgifter:		
Lønning til Direktøren og Personalet (ca. 60 Personer).....	138244	82
Bygningsudgifter og Skatter.....	5034	07
Brændsel, Belysning, Rengøring m. m.....	7951	12
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar og øvrige Rekvisitter	1297	24
Forskellige Udgifter (Telefon, Porto, Telegrammer m. m. 6073.89 Kr.; Trykningsudgifter, Papir, Protokoller, Skrivemateriale m. m. 5846.59 Kr.; Glas- og Manufakturvarer m. m. til Analysearbejde 602.55 Kr.; Udgifter til Forhave, Forsøgshave, Udstillingsmate- riale og Fotografering 362.95 Kr.; Udgifter, der refunderes, til Prøveudtagning, Rejser, Frugt, Klarering, Transport m. m. 12808.54 Kr.; Udgifter, der refunderes, ved Kontrol dyrkning af Saasæd, Roefrø m. m. 2407.35 Kr.; forskellige andre Udgifter 643.39 Kr.).....	28745	26
Rejse- og Repræsentationsudgifter.....	1445	91
Frøkontrollkommissionens Møder.....	624	00
Bidrag til Den internationale Frøkontrollassociation.....	364	10
I alt...	183706	52